

*Terje Gjertsen, Ole-Petter Kordahl og
Christian Mjøsund*

Innføring i strukturstatistikk på Seksjon for samferdsel og reiseliv

Innhold

1. Innledning	3
2. Formål med strukturstatistikken	4
2.1 Hvorfor lager vi strukturstatistikk?	4
2.2 Brukere av strukturstatistikken	4
2.3 Strukturstatistikken innhold.....	4
3. Oversikt over produksjonsprosessen.....	5
4. Populasjonen	8
4.1 Bedrift versus foretak	8
4.2 Hvordan definerer vi populasjonen?	9
4.3 Hvordan behandler vi populasjonen?	10
4.4 Næringsklassifisering og populasjonsendringer	11
5. Delpopulasjoner.....	13
5.1 Hvorfor utvalg	13
5.2 Hvordan utvalget dannes	14
5.3 Utenfor Utvalget	14
5.4 Spesielle enheter	14
6. Innhenting av data i strukturstatistikken.....	17
6.1 Kilder	18
6.2 Rangering av kilder	22
7. Revisjon	22
7.1 Typer feil	23
7.2 Hvor, når og hvordan revideres det?	24
7.3 Mikrorevisjon og revisjonsapplikasjoner	24
7.4 Makrorevisjon	34
7.5 Revisjonsinstruks og maskinelle kontroller	35
8. Oppblåsing og Estimering.....	35
8.1 Nedtrekk.....	37
8.2 Stratifisering.....	37
8.3 Avvikere.....	37
8.4 Oppblåsing/Estimering.....	38
9. Makrorevisjon/Etterkontroller	39
9.1 Etterkontroller	39
9.2 Tilganger og avganger	40
9.3 Revisjon med utgangspunkt i estimeringsnøkler	41
9.4 Nøkkellindikatorer	42
9.5 Godkjenningsmøte	42
10. Sluttprodukter	42
10.1 Dagens Statistikk (DS).....	43
10.2 Statistikkbanken (StatBank).....	44
10.3 Nasjonalregnskapet (NR)	44
10.4 Eurostat (også OECD)	44
10.5 Kvalitetsrapport.....	45
11. Neste strukturundersøkelse	45
11.1 Papirskjema	46
11.2 Elektronisk skjema (IDUN)	46
11.3 Revisjonsapplikasjonen.....	47

12. Oversikt over oppgaver og arbeidsfordeling	47
13. Oppsummering	48
14. Begrepsforklaringer.....	49
15. Vedlegg	53
Vedlegg 1 Registerenhets typer.....	53
Vedlegg 2 Populasjoner og utvalg i næringene på S440	56
Vedlegg 3 Instruks til ”kjøring” av avvikere.....	58
Vedlegg 4 Eksempel på SAS-program til makrorevisjon	59

Figurer

Figur 1 - Produksjonsprosessen.....	7
Figur 2 - Forholdet mellom foretak og bedrift	9
Figur 3 - Fordeling av populasjon (2004).....	11
Figur 4 - Eksempel på næringsklassifisering. Drift av barer.....	12
Figur 5 - Store Skjema.....	18
Figur 6 - Revisjonsapplikasjonen	25
Figur 7 - Revisjonsapplikasjonen, status	25
Figur 8 - Revisjonsapplikasjonen, foretaksinformasjon	26
Figur 9 - Revisjonsapplikasjonen, foretaksdata.....	28
Figur 10 - Revisjonsapplikasjonen, bedriftsdata	28
Figur 11 - Revisjonsapplikasjonen, feilmeldinger.....	29
Figur 12 - Revisjonsapplikasjonen, linker, kontroll og godkjenning	30
Figur 13 - Utenfor utvalget-applikasjonen	32
Figur 14 - Fordeling av variabelverdier på ulike kilder, endelige tall 2004	36
Figur 15 - Organisasjonskart med roller i strukturstatistikken	47
Figur 16 - Oppgaver og ansvarsfordeling i strukturstatistikken	48

Tabeller

Tabell 1 – Populasjonsstørrelser i næringene på seksjon 440, foretaksnivå (Struktur 2005).....	10
Tabell 2 - Populasjon og Utvalg i Strukturstatistikken 2005. Foretak.	13
Tabell 3 - Omsetningskilder	33
Tabell 4 - Sysselsettingskilder.....	34
Tabell 5 - Fordeling av variabelverdier på ulike kilder, endelige tall 2004	36
Tabell 6 - Omsetning fra handelsvarer 2003-2004, endring større enn 50 %.....	40
Tabell 7 - Nøkkelindikatorer på Hotell- og restaurantnæringene.....	42

1. Innledning

Dette notatet er ment som en innføring i strukturstatistikk for nye medarbeidere ved Seksjon 440 Samferdsels- og reiselivsstatistikk. Notatet vil også kunne tjene som et oppslagsverk for mer erfarne medarbeidere. Hovedvekten er lagt på begrepsforklaring, kilder, metoder og arbeidsprosesser. Av de verktøy som produksjon av strukturstatistikken fordrer er det kun den skreddersydde revisjonsapplikasjonen som er viet oppmerksomhet her. Kjennskap til øvrige verktøy for databehandling er antatt kjent. En oversikt over begreper og forkortelser finnes til slutt i notatet. Denne kan være nyttig å bruke som et oppslagsverk underveis.

For at notatet skal være nyttig på sikt så er det nødvendig med jevnlig oppdatering.

2. Formål med strukturstatistikken

Formålet med strukturstatistikken er å følge og dokumentere den økonomiske aktiviteten og utviklingen i utvalgte næringer. Dette er viktig for blant annet å bestemme størrelsen på en bestemt nærings verdiskapning, sysselsetting, investeringer og relativ betydning for totaløkonomien. De fleste foretak i Norge er dekket av strukturstatistikken dersom de er registrert med aktiv virksomhet i statistikkåret.

2.1 Hvorfor lager vi strukturstatistikk?

Norge har gjennom EØS-avtalen forpliktet seg til å rapportere strukturstatistikk for de fleste næringer til Eurostat. Eurostat er det statistiske sentralbyrå i EU med oppgave å samordne statistikk fra alle EU-land. Våre forpliktelser er beskrevet i Rådsforordning 58/97 av 20. desember 1996 (strukturforordningen). EU-forordningen sammen med statistikkloven av 16. juni 1989 nr 54 gir oss det mandat og de virkemidler som ligger til grunn for utarbeidelsen av strukturstatistikken.

2.2 Brukere av strukturstatistikken

Visjonen med strukturstatistikk og annen offisiell statistikk er at den ”... skal gi allmennheten, næringslivet og myndighetene kunnskap om samfunnets struktur, utvikling og virkemåte. Slik kunnskap styrker demokratiet, og gir grunnlag for bærekraftig økonomisk, sosial og miljømessig utvikling.” (Fra Strategiplan 2002 for Statistisk Sentralbyrå)

Mer konkret kan man si at strukturstatistikken er viktig for å følge utviklingen i de utvalgte næringer og benyttes av offentlige etater, private organisasjoner, privatpersoner og som tidligere nevnt, Eurostat. Internt i SSB er strukturstatistikken viktig i utarbeidelsen av Nasjonalregnskapet og til støtte for utarbeidelse av andre næringsbaserte statistikker, for eksempel prisindekser.

2.3 Strukturstatistikkens innhold

Strukturstatistikk publiseres to ganger i året med foreløpige tall i oktober og endelige tall i mai. For eksempel så ble strukturstatistikk for 2005 frigitt med foreløpige tall i oktober 2006 og med endelige tall i mai 2007.

I **foreløpige tall** publiseres statistikk på antall enheter, sysselsetting og omsetning på foretaksnivå.

I **endelige tall** publiseres statistikk på antall enheter, sysselsetting, omsetning, driftsinntekter, driftskostnader, lønnskostnader, bruttoinvesteringer, produksjonsverdi og bearbeidingsverdi. I

statistikkbanken publiserer vi også tall på tilganger i ulike investeringsgrupper. Endelige tall publiseres både på bedrifts- og foretaksnivå. I tillegg fordeles bedriftstallene på fylker. Forskjellen på foretak og bedrift er forklart i avsnitt 4.1.

Publisering skjer i form av små artikler kalt DS (Dagens Statistikk) som legges ut på www.ssb.no. Samtidig legges tallene ut i Statistikkbanken.

3. Oversikt over produksjonsprosessen

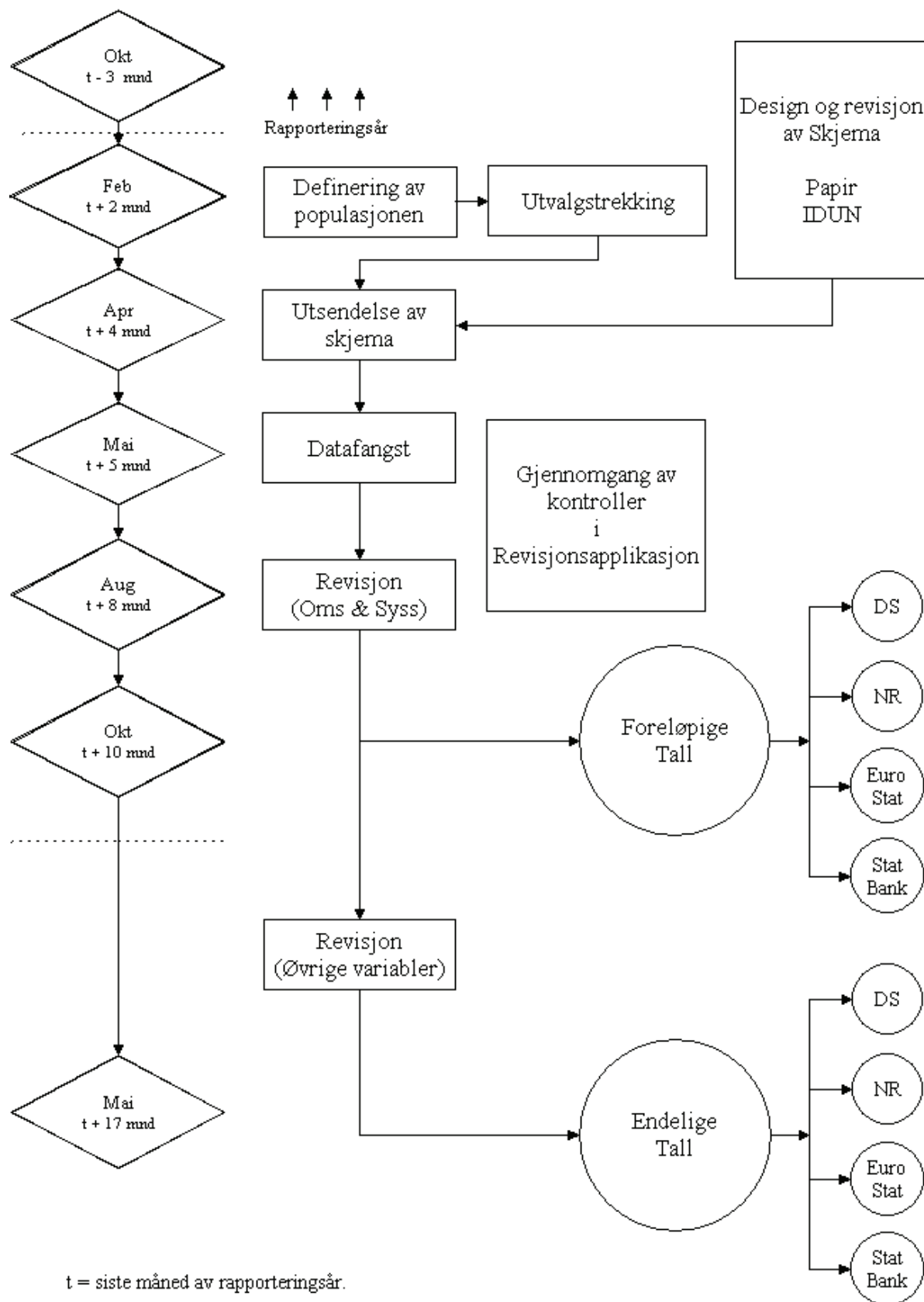
Gangen i produksjonsprosessen er illustrert i figuren nedenfor. Arbeidet går over cirka 20 måneder og i perioder vil man arbeide med oppgaver knyttet til to årganger.

- Allerede i det aktuelle rapporteringsåret starter man med utarbeidelse av skjema. Normalt vil denne prosessen starte med å ta utgangspunkt i forrige års skjema. Utarbeidelse av skjemaet gjøres i samarbeid med Seksjon for nasjonalregnskap (innhold) og avdeling for IT & datafangst (utforming). Oppsett av papirskjema og spesifikasjonene for elektronisk skjema pågår parallelt.
- I februar etter rapporteringsåret defineres populasjonen basert på et situasjonsuttak¹ fra BOF. På bakgrunn av populasjonen trekker man et utvalg. Praksis i utvalgstrekkingen varierer noe mellom de ulike næringsområdene. Dette er nærmere behandlet i kapitlet om trekking av utvalg.
- Skjema sendes til utvalget en gang i april med svarfrist rundt månedsskiftet mai/juni.
- Datafangst, dvs. mottak og bearbeiding av skjemadata samt opplasting av registerdata, skjer fortløpende gjennom sommeren. Heri inngår også eventuell purring og vedtak om tvangsmulkt. Ajourhold av BOF pågår kontinuerlig når skjemadata kommer inn. Seksjon for databearbeiding (Seksjon 820) og Seksjon for IT-fellestjenester (S850) har også ansvar for deler av dette og et arbeidsnotat med ansvarsfordeling mellom seksjonene finnes på:
X:\400\STRUKTUR\s440-s460-s820.
- Mens datafangsten pågår arbeides det med eventuelle endringer i revisjonsapplikasjonen. Dette gjøres i samarbeid med Seksjon for IT-næringsstatistikk (Seksjon 403).
- Revisjonen starter når alle nødvendig datakilder er tilgjengelige, og det første produktet det arbeides mot er
 - ”Foreløpige tall” som publiseres innen utgangen av oktober, ti måneder etter rapporteringsåret. ”Foreløpige tall” inneholder kun data på antall foretak, omsetning og sysselsetting. Delmålene kan sies å være:
 - ✓ ”Dagens statistikk” (DS) med tabeller – Elektronisk publikasjon

¹ Mer om situasjonsuttak under kapittel 4.2

- ✓ Opplasting av data til statistikkbanken
- ✓ Levering av data til nasjonalregnskapet
- ✓ Levering av data til Eurostat
- Revisjonen av gjenværende data fortsetter etter publisering av ”Foreløpige tall”, og i mai (17 måneder etter rapporteringsårets slutt) leveres ”Endelige tall”.
- Delmålene for ”Endelige tall” er de samme som for ”Foreløpige tall” med den forskjell at vi nå publiserer verdier for de resterende variablene som utgjør strukturstatistikken.
 - ✓ ”Dagens statistikk” (DS) med tabeller – Elektronisk publikasjon
 - ✓ Opplasting av data til statistikkbanken
 - ✓ Levering av data til nasjonalregnskapet
 - ✓ Levering av data til Eurostat

Produksjonsprosessen for Strukturstatistikk

Figur 1 - Produksjonsprosessen

4. Populasjonen

I strukturstatistikken er målet å lage statistikk basert på alle aktive foretak og bedrifter i de ulike næringene. Med aktive enheter menes enheter som har vært i produksjon i løpet av statistikkåret. Denne samlingen av enheter innen en næring kaller vi næringens ”populasjon”. Målet vårt er å gi hver enhet i populasjonen riktigst mulige verdier for de variablene vi publiserer i statistikken. På denne måten blir de aggregerte tallene for næringene så tett opp til populasjonens sanne verdier som mulig. Vi skal senere se at det er noen enheter i populasjonen som det er *lettere* å innhente gode tall på enn andre. Det er også noen enheter det er *viktigere* å få tak i tall for enn andre. Dette er faktorer vi må ta hensyn til når vi skal samle inn tall slik at vi får riktigst mulige tall på så effektiv måte som mulig.

4.1 Bedrift versus foretak

Før vi går videre inn på populasjonen vil det være nyttig å ha helt klart for seg forskjellen på bedrifter og foretak. I strukturstatistikken publiserer vi tall både på bedriftsnivå og foretaksnivå. Med begrepet juridisk enhet mener en enheten slik den er registrert i det offisielle foretaksregisteret.

Foretak:

I Standard for næringsgruppering (SN) er et foretak den minste kombinasjonen av juridiske enheter som produserer varer eller tjenester, og som til en viss grad har selvstendig beslutningsmyndighet. Eksempel på foretak er aksjeselskap, enkeltmannsforetak, ansvarlig selskap, osv. Det normale er at et foretak består av en juridisk enhet.

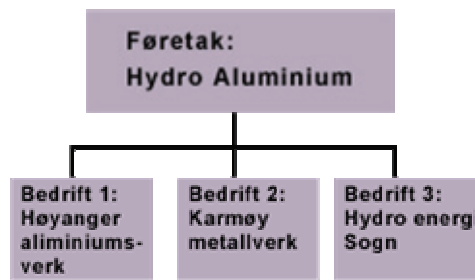
Bedrift:

I SN er bedrift definert som en lokalt avgrenset funksjonell enhet som hovedsakelig driver med aktiviteter innenfor en bestemt næringsgruppe.

Forholdet mellom foretak og bedrift:

Et foretak kan ha mer enn en virksomhet knyttet til seg dersom de driver virksomhet på ulike geografisk lokalisering eller innen ulike næringer. Denne virksomheten kaller vi bedrift, og utgjør samlingen av produksjonslokaler på et geografisk område. Et foretak kan ha mange bedrifter, men en bedrift kan kun tilhøre ett foretak.

Figur 2 - Forholdet mellom foretak og bedrift

Et eksempel på et foretak er Hydro Aluminium AS, som er et aksjeselskap med flere bedrifter.

4.2 Hvordan definerer vi populasjonen?

Bedrifts- og foretaksregisteret (BOF) er en database som inneholder alle bedrifter og foretak i landet. Dette er SSB sin utvidede versjon av enhetsregisteret i Brønnøysund. Bedrifter og foretak er tildelt en næringskode (NACE) som beskriver hvilken næring de tilhører. Denne databasen oppdateres og vedlikeholdes kontinuerlig. Et par ganger i måneden blir det utført et ”situasjonsuttak” fra BOF. Med dette menes at populasjonen blir hentet ut slik den ser ut på uttakstidspunktet og låst til en fil. For eksempel foretok Seksjon 410 i februar 2006 et slikt situasjonsuttak som definerte populasjonen for strukturundersøkelsen for 2005. Tabell 1 viser foretakspopulasjonen i næringene på Seksjon 440 for dette uttaket. Tallene i tabellen viser kun hvordan populasjonen så ut i følge BoF på datoen for situasjonsuttaket. Hvis det i virkeligheten har skjedd endringer eller enheter er registrert feil for strukturåret 2005, må vi manuelt gå inn og gjøre endringer i strukturundersøkelsen.

Tabell 1 – Populasjonsstørrelser i næringene på seksjon 440, foretaksnivå (Struktur 2005).

Reiseliv		Vei		Sjøluff		IKT	
<i>NACE</i>	<i>Foretak</i>	<i>NACE</i>	<i>Foretak</i>	<i>NACE</i>	<i>Foretak</i>	<i>NACE</i>	<i>Foretak</i>
55.101	1 050	60.100	11	61.101	1 035	64.110	7
55.102	132	60.211	202	61.103	211	64.120	1 037
55.210	96	60.212	4	61.104	139	64.210	36
55.220	720	60.213	10	61.106	180	64.220	32
55.230	490	60.220	5 861	61.109	292	64.230	97
55.301	4 635	60.230	392	61.200	24	64.240	528
55.302	992	60.240	9 711	62.100	14	72.100	128
55.401	352	63.110	78	62.200	76	72.210	862
55.402	76	63.120	125	63.221	106	72.220	8 819
55.510	326	63.211	298	63.223	82	72.300	174
55.520	736	63.212	99	63.224	11	72.400	850
63.301	413	63.213	53	63.229	116	72.500	344
63.302	128	63.219	24	63.230	47	72.600	33
63.303	378	63.401	400	63.402	342	92.110	1 520
63.304	206	63.409	75	63.403	12	92.120	24
63.305	206	71.100	371	71.220	134	92.130	50
63.309	107	71.210	192	71.230	47	92.200	303
						92.400	1 014
Reiseliv		Vei i		Sjøluff			
i alt	11 043	alt	17 906	i alt	2 868	IKT i alt	15 858

4.3 Hvordan behandler vi populasjonen?

Populasjonen deles i to: ”Utvalget” og ”Utenfor Utvalget”. Prinsippet er som i andre utvalgsundersøkelser; vi henter inn tall for enhetene i utvalget og lar disse enhetene representere enhetene utenfor utvalget. Strukturundersøkelsen skiller seg likevel fra rene utvalgsundersøkelser ved at vi utfører fulltelling av variablene omsetning og delvis sysselsetting². Sentralt i vår behandling av populasjonen står omsetningsvariabelen. Omsetningen kan vi få gjennom forskjellige kilder. Den viktigste kilden er næringsoppgaven. Alle i utvalget skal ha omsetning fra næringsoppgave. Foretak i Utenfor Utvalget kan også ha næringsoppgaven som omsetningskilde, andre kilder er RiB, moms og små skjema (som sendes ut til foretak vi ikke får omsetningen gjennom noen av de andre kildene). Disse kildene danner grunnlaget for hvordan Utenfor Utvalgets statistikkvariabler (som vi ikke har tall

på fra skjema) blir beregnet. Vi kommer tilbake til dette i kapittel 8 om estimering og oppblåsning. Foreløpig holder det at vi har det klart for oss at populasjonen deles inn i Utvalget og Utenfor Utvalget og at foretakene Utenfor Utvalget blir klassifisert ut i fra omsetningskilde.

Figur 3 - Fordeling av populasjon (2004)

POPULASJONEN	
Utvalget	Utenfor utvalget
Store skjema, Næringsoppgaven	Næringsoppgave, RiB, moms, små skjema
Andel av antall foretak: 13,5 %	Andel av antall foretak: 86,5 %
Andel av omsetningen: 84,1 %	Andel av omsetningen: 15,9 %
Andel av sysselsettingen: 70,20 %	Andel av sysselsettingen: 29,80 %

4.4 Næringsklassifisering og populasjonsendringer

For å gruppere foretak og bedrifter i næringer benytter vi ”Standard for næringsgruppering”(NACE). Den eksisterende standarden er fra 2002, men det kommer en ny i 2007. Denne danner grunnlag for koding av enheter etter viktigste aktivitet i BoF og for enheter i Enhetsregisteret. Den er en av de viktigste standardene i økonomisk statistikk og gjør det mulig å sammenligne og analysere statistiske opplysninger både nasjonalt/internasjonalt og over tid.

Populasjonen i næringene endres hele tiden. Dette kan skje ved at foretak etableres eller opphører, i tillegg til at enheter kan skifte virksomhet og derfor må overføres fra en næring til en annen. Det skjer også at noen enheter klassifiseres feil og derfor må flyttes over i ny næring selv om virksomheten er uendret. Av dette framgår det at ”populasjonsforvaltning” er en viktig oppgave i strukturstatistikken. Når populasjonsendringer finner sted i våre næringer må vi derfor registrere dette i BoF. I SSB er det en egen seksjon som er ansvarlig for populasjonsforvaltning i BoF (S410 Bedriftsregisteret).

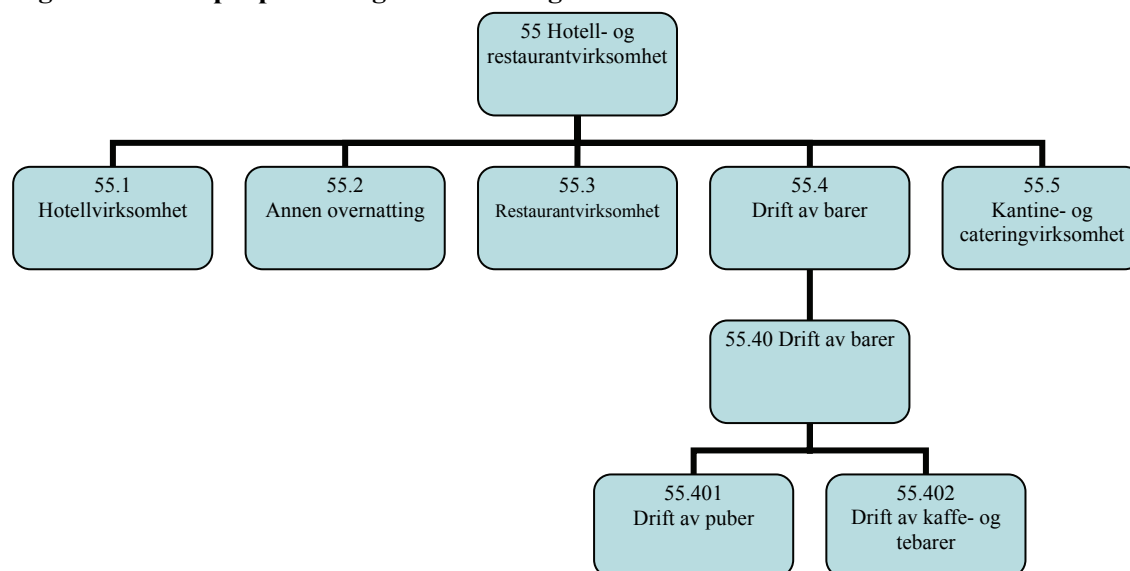
Eksempel på næringsklassifisering (NACE)

For å kunne produsere statistikk på forskjellige detaljnivåer er næringsklassifiseringen oppdelt i et hierarkisk system. Det laveste nivået i hierarkiet kalles femsifternivå og vil i noen tilfeller inneholde kun noen få enheter.

² Sysselsetting hentes inn fra register, men noen beregninger gjøres for foretak som ikke finnes i sysselsettingsregisteret. Sysselsettingsvariabelen er derfor ikke fullt ut en fulltelling.

La oss bruke femsiffernæringen ”55.401 Drift av puber” som eksempel. Ved å summere opp enhetene som er klassifisert innenfor 55.401 vil man få aggregerte tall for alle enheter som regnes som puber (på foretaks- eller bedriftsnivå). Er man interessert i en litt grovere inndeling og inkluderer te- og kaffebarer i aggregeringen brukes firesiffernivået ”55.40 Drift av barer”. På tresiffernivå går vi ytterlige et steg opp i hierarkiet. ”55.4 Drift av barer” er et aggregeringsnivå som i dette tilfellet er det samme som det underliggende firesiffernivået. Grunnen til dette er at alle næringer må være spesifisert på firesiffernivå i henhold til Eurostats standardisering. Dette er spesielt viktig for å kunne sammenligne tall i forskjellige statistikkproduserende land. (Femsiffer-nivået, derimot, er frivillig og kan brukes til den klassifiseringen vi ønsker). Tosiffernivået er det neste nivået innen NACE - klassifiseringen. For drift av barer er denne: ”55 Hotell- og restaurantvirksomhet”. Over tallklassifiseringen finnes også et bokstav-hierarki. ”55 Hotell- og restaurantvirksomhet” ligger for eksempel under ”H Hotell og restaurantvirksomhet”. I dette tilfellet er bokstavklassifiseringen og tosiffernivået identiske.

Figur 4 - Eksempel på næringsklassifisering. Drift av barer

Link til NACE -klassifiseringen:

<http://www3.ssb.no/stabas/ItemsFrames.asp?ID=3152101&Language=nb&VersionLevel=ClassVersion>

5. Delpopulasjoner

5.1 Hvorfor utvalg

Statistiske undersøkelser viser at en kan finne et godt estimat til en variabelverdi uten å foreta en fulltelling av populasjonen. Fulltelling er naturlig nok foretrukket, og i de tilfeller der en kan gjøre dette uten for store kostnader blir dette gjort. Kostnader ved økt utvalgstørrelse må veies opp mot den marginale forbedring i kvaliteten til variabelens estimat. I strukturstatistikken er det fulltelling på variablene omsetning og sysselsetting siden disse er tilgjengelig fra registerdata. For de øvrige variabler vil utvalget danne grunnlaget for et estimat av populasjonens verdi. Utvalgets størrelse varierer mellom seksjonens grupper og mellom næringsgruppene. Nedenfor finnes en tabell over dekningsgrad for utvalget hos de ulike grupper på Seksjon 440.

Tabell 2 - Populasjon og Utvalg i Strukturstatistikken 2005. Foretak

	Populasjon 2005			Utvalg 2005			Dekningsgrad 2005		
	Antall	Oms	Syss.	Antall	Oms	Syss.	Antall	Oms	Syss.
440 i alt	47 675	390 090 629	267 873	6 445	328 183 836	188 040	13,5 %	84,1 %	70,2 %
Reiseliv	11 043	60 943 634	77 513	1 896	43 119 708	44 306	17,2 %	70,8 %	57,2 %
Vei	17 906	82 204 352	73 328	1 960	55 336 703	42 280	10,9 %	67,3 %	57,7 %
Sjøluft	2 868	131 151 010	42 745	1 326	128 472 236	42 048	46,2 %	98,0 %	98,4 %
IKT	15 858	115 791 633	74 287	1 263	101 255 189	59 406	8,0 %	87,4 %	80,0 %

En ser fra tabellen at dekningsgraden blant antall foretak er lav i forhold til hva den er på omsetning og sysselsetting. Spesielt ser en dette i IKT der kun 8 % av foretakene er inkludert i utvalget mens tilhørende dekningsgrad på omsetning og sysselsetting er henholdsvis 87,4 og 80 %. Årsaken til dette er at noen få foretak er svært dominerende (f. eks. Posten, Telenor og Netcom). I sjøluft er dekningsgraden høy på alle områder. Årsaken til dette er at en i sjøluft har en liten populasjon med mange store foretak, og at gruppen driver en aktiv ”utvalgsvasking”. Med utvalgsvasking menes manuell endring av foretak i utvalget etter den maskinelle utvalgstrekking er foretatt. Dekningsgrad hos individuelle næringer på femsiffernivå finnes i vedlegget til dette kapitlet.

5.2 Hvordan utvalget dannes

Metode for utvalgstrekkning varierer noe mellom de ulike grupper. Felles for dem alle er imidlertid at det tas utgangspunkt i næringskoden til foretaket.

- Dersom der er 10 eller færre foretak innen en næringskode så foretar en fulltelling i denne næringen.
- Foretak med mer enn 100 ansatte fulltelles da disse ofte er avgjørende for næringen.
- De foretak med høyest omsetning innen hver næringskode blir gitt fulltelling med samme motivasjon som for sysselsetting. Antall foretak gitt fulltelling varierer med gruppe, men de 15 foretakene med størst omsetning tas alltid med.

Samtlige foretak i utvalget vil få tilsendt ”store skjema” også kalt ”tilleggsskjema” (TS). Dette er satt sammen av et sett spørsmål som er felles for alle gruppene og et sett spørsmål som er skreddersydd de ulike næringer. En skiller mellom de ulike næringers skjema gjennom skjematype. Et eksempel her er mens foretak innen luftfart mottar skjematype RA-0351-6 så vil foretak innen innenriks sjøfart motta skjematype RA-0351-5. I tillegg kan det være aktuelt å sende ut et produktfordelingsskjema (CPA – Classification of Products by Activity) i enkelte næringer.

5.3 Utenfor Utvalget

De foretak som ikke inkluderes i utvalget, de som er ”Utenfor Utvalget” (UU), vil få sine variabelverdier estimert med unntak av omsetning og sysselsetting. I kapitlet som omhandler estimering og oppblåsning vil dette beskrives mer i detalj.

Utenfor Utvalget - Små skjema

For noen foretak Utenfor Utvalget vil det noen ganger være vanskelig å oppdrive omsetning via registerdata. Dersom dette er forventet å være tilfelle vil foretakene få tilsendt et skjema der omsetning hentes inn. Dette er kjent som ”små skjema”.

5.4 Spesielle enheter

Fremmede bedrifter

Utvalget består som tidligere nevnt av foretak trukket med utgangspunkt i næringskode. I tillegg til foretakets næringskode er også bedriften(e) gitt en næringskode. Foretak som består av mer enn én bedrift vil derfor ofte inneholde bedrifter som har næringskode ulikt foretaket. Fremmede bedrifter er navnet gitt til de bedrifter hvis foretak har en næringskode som ligger utenfor seksjonens ansvarsområde. Vi skiller mellom de fremmede bedrifter hvis foretak er kodet i en næring som inngår

i en annen seksjons strukturstatistikk og de bedrifter hvis foretak er næringskodet utenfor strukturstatistikkenes ansvarsområde. Et eksempel på en *fremmed bedrift med tilhørende foretak næringskodet innenfor strukturstatistikkenes ansvarsområde* finner vi innenfor luftfart. De store flyselskapene vil som regel ha en bedrift som utelukkende tar seg av reparasjoner av fly – et verksted. Denne bedriften vil få næringskode 35.300 (Produksjon og reparasjon av luftfartøy og romfartøy) mens foretaket vil ha næringskoden 62.100 (Ruteflyging). Foretaket med underliggende bedrifter vil gjennomgå revisjon hos ansvarlig seksjon som i dette tilfellet er Seksjon 440. Etter endt revisjon vil data for bedriften bli sendt til Seksjon for Energi- og Industristatistikk (Seksjon 230) som er ansvarlig seksjon for næring 35.300. Et eksempel på en *fremmed bedrift med tilhørende foretak næringskodet utenfor strukturstatistikkenes ansvarsområde* finner vi Studentsamskipnaden i Sogn og Fjordane. Dette foretaket har kode 91.330 (Interesseorganisasjoner) og har en bedrift som kalles Studentkroa, kode 55.301 (Drift av restauranter og kaféer). Foretaket er ikke innenfor strukturstatistikkenes ansvarsområde mens bedriften er det. Bedriften er inkludert i strukturstatistikk for hotell og restaurant. For å fange opp de sistnevnte bedriftene sender vi et eget skjema til foretaket og ber disse fordele omsetning på aktuelle bedrifter (Skjema RA-0600).

Hjelpeforetak

I større konsern finner en ofte at deler av produksjonen eller administrasjonen er lagt ut i et eget selskap og at dette nye foretaket kun yter service til det foretaket det en gang var en del av. Dersom en i næringsklassifiseringen av det nye foretaket utelukkende tar utgangspunkt i type aktivitet vil en maskere det faktum at den nye virksomheten kun i juridisk forstand er et selvstendig foretak. En vil miste relasjonen mellom det nye foretaket og det opprinnelige foretaket. For å bøte på dette er det innført en metode for næringsklassifisering der betegnelsen hjelpeforetak benyttes. For å kvalifisere som hjelpeforetak er det en rekke kriterier som må møtes. De viktigste kriterier er:

- Andel av virksomhet som er knyttet til hjelpevirksomhet må utgjøre tilnærmet 100 % av aktiviteten til foretaket.
- Sterk knytning mellom hjelpeenhet og produksjonsenhet. Enhetene skal tilhøre samme konsern eller at det foreligger et komplementarforhold i de tilfeller organisasjonsformen er av typen kommandittselskap.

Typiske aktiviteter er for eksempel administrasjon, bokføring/regnskap, databehandling, IT-tjenester osv. I BoF vil en kjenne igjen et hjelpeforetak ved at det har fått ”Type” lik ”04”. Samme kode i revisjonsapplikasjonen kalles ”Registerenhetstype”.

Dersom kriteriene er til stede vil hjelpeenheten altså få samme næringskode som produksjonsenheten. I strukturstatistikken brukes kun variabelen sysselsetting for hjelpevirksomhet, resten av variablene settes lik null. Dette gjøres fordi variabelverdiene til hjelpevirksomhet på næringsnivå fanges opp hos produksjonsenheten.

Mer informasjon om behandling av hjelpeforetak finnes i mappen "*Q/DOK/BoF/Store foretak konsern/*".

AAFY enheter

AAFY er en teknisk hjelpeenhet benyttet av RTV for rapportering av ansatte. Enheten er ikke definert som en statistisk enhet ettersom næringsvirksomhet ikke utøves, enheten er derfor heller ikke å finne på situasjonsuttaket i BOF. Innenfor to områder er det "vanlig" å registrere AAFY enheter; sjøfart og skogeierlag/foreninger. Det er kanskje lettest å forstå hva et AAFY foretak er ved å bruke eksemplet fra et skogeierlag. Skogeierlaget vil kanskje ha ansatte men har ikke noen næringsvirksomhet i tradisjonell forstand (aktivitet som tar sikte på å nå et mål om overskudd). Den ene ansatte fordrer et organisasjonsnummer for innrapportering til AA-registret og derav kommer behovet til RTV for en hjelpeenhet.

NUF

NUF er en forkortelse for "norskregistrert utenlandsk foretak". Et foretak registrert i et annet land, registreres som med et eget organisasjonsnummer i Norge. Som sådan er dette ikke en egen selskapsform – selskapsformen vil følge hovedenheten, og være avhengig av nasjonal lovgivning der selskapet er registrert.

Et NUF-selskap kan være et utenlandsk selskap fra et hvilket som helst land. Dersom formålet er et selskap som kun skal drives i Norge, er det likevel engelske limited-selskap som er det mest vanlige. Disse refererer tidvis til som LTD/NUF-selskap eller også Norge-Utland-Norge (sistnevnte omfatter også selskap registrert i andre land enn England).

Næringskoding av et NUF-selskap vil bli gjort på basis av aktivitetsspesifikasjon gitt gjennom registrering i foretaksregistret i Brønnøysund. I noen tilfeller der NUF selskapet har et søsterselskap registrert i Norge, kan det bli gitt hjelpeenhetskode "04" – d.v.s. det er et hjelpeforetak. Dersom NUF selskapet ikke har konsernknytninger i Norge vil næringskode imidlertid kun være basert på foretaksregistret, selv om det kan synes som om aktiviteten bærer preg av å være av typen hjelpeforetak.

Det er primært to problemer knyttet til NUF selskap som gjør at de skiller seg fra andre selskapsformer. Det første problemet knytter seg til populasjonsforvaltning. For foretak med andre selskapsformer er kriteriet for å bli inkludert i populasjonen basert på aktivitet og næringskode. Hos NUF selskap kommer i tillegg kriterier knyttet til hvorvidt selskapet har:

- ✓ Norske ansatte
- ✓ Momsomsetning
- ✓ Momsrepresentant
- ✓ Norsk adresse

Kriteriene er under revisjon og en arbeidsgruppe er i gang for å fastslå et regelverk. Gitt at et foretak er med i populasjonen knytter det andre problemet seg til innhenting av data. NUF-selskap har ikke hatt regnskapsplikt og momsrapportering har vært frivillig. Slik sett har det tidvis vært vanskelig å hente inn data. Seksjonenes ulike grupper har hatt ulik praksis på innhenting av data.

I sum vil NUF foretak være med i statistikken dersom de er en del av populasjonen som definert gjennom populasjonsforvaltningen. Videre vil tilgjengeligheten av data, og kvaliteten på disse, avgrense hvilke foretak som blir dekket av statistikken.

Se også egen mappe under ”X:\440\FELLES\NUF” for mer informasjon om NUF.

6. Innhenting av data i strukturstatistikken

Det er hovedsakelig to metoder å hente inn data på

- Skjemainnhenting
- Administrative registre

Skjemainnhenting er vanlig i utvalgsundersøkelser. Skjemaer sendes da til et utvalg av oppgavegivere. De utfylte skjemaene returneres og den innhentede informasjonen blir lagt i databaser.

Register er en annen type kilde. Stadig flere statistikker benytter seg av register ved innhenting av data. Et register er som regel opprettet for andre formål og kan ha mange brukere. Et eksempel er momsregisteret hvor vi kan hente omsetning på bakgrunn av merverdiavgiften. De fleste registre er offentlige da det kreves betydelige ressurser for administrering og vedlikehold. SSB har rett til å bruke denne type data til statistikkformål gjennom statistikkloven.

Strukturstatistikken bruker data fra både skjemainnhenting og register. For et utvalg av foretakene, herunder alle flerbedriftsforetak, bygger strukturstatistikken på Næringsoppgave og et tilleggsskjema med utfyllende opplysninger. For de foretak som ikke får tilleggsskjema benyttes diverse register. Målet er hele tiden å få mest mulig korrekt informasjon på alle foretak i populasjonen.

6.1 Kilder

Store skjema

Stort spørreskjema for strukturundersøkelsen, også kalt tilleggsskjemaet (TS), er et skjema som sendes til alle foretak i utvalget. Vi henter informasjon på skjema når vi ikke har noen andre gode kilder.

Informasjon om investeringsaktiviteter og handelsvarer er eksempel på informasjon som innhentes via TS.

Slik er forsiden på 2005 – utgaven av store skjema.

Figur 5 - Store Skjema

Statistisk sentralbyrå
2225 Kongenigr
Opplysningsoppkl
Underlagt taushetsplikt

Strukturundersøkelse for transport og kommunikasjon 2005

1

Kommentarer/merknader:

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

384

385

386

387

388

389

390

391

392

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

439

440

441

442

443

444

445

446

447

448

449

450

451

452

453

454

455

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

501

502

503

504

505

506

507

508

509

510

511

512

513

514

515

516

517

518

519

520

521

522

523

524

525

526

527

528

529

530

531

532

533

534

535

536

537

538

539

540

541

542

543

544

545

546

547

548

549

550

551

552

553

554

555

556

557

558

559

560

561

562

563

564

565

566

567

568

569

570

571

572

573

574

575

576

577

578

579

580

581

582

583

584

585

586

587

588

589

590

591

592

593

594

595

596

597

598

599

600

601

602

603

604

605

606

607

608

609

610

611

612

613

614

615

616

617

618

619

620

621

622

623

624

625

626

627

628

629

630

631

632

633

634

635

636

637

638

639

640

641

642

643

644

645

646

647

648

649

650

651

652

653

654

655

656

657

658

659

660

661

662

663

664

665

666

667

668

669

670

671

672

673

674

675

676

677

678

679

680

681

682

683

684

685

686

687

688

689

690

691

692

693

694

695

696

697

698

699

700

701

702

703

704

705

706

707

708

709

710

711

712

713

714

715

716

717

718

719

720

721

722

723

724

725

726

727

728

729

730

731

732

733

734

735

736

737

738

739

740

741

742

743

744

745

746

747

748

749

750

751

752

753

754

755

756

757

758

759

760

761

762

763

764

765

766

767

768

769

770

771

772

773

774

775

776

777

778

779

780

781

782

783

784

785

786

787

788

789

790

791

792

793

794

795

796

797

798

799

800

801

802

803

804

805

806

807

808

809

810

811

812

813

814

815

816

817

818

819

820

821

822

823

824

825

826

827

828

829

830

831

832

833

834

835

836

837

838

839

840

841

842

843

844

845

846

847

848

849

850

851

852

853

854

855

856

857

858

859

860

861

862

863

864

865

866

867

868

869

870

871

872

873

874

875

876

877

878

879

880

881

882

883

884

885

886

887

888

889

890

891

892

893

894

895

896

897

898

899

900

901

902

903

904

905

906

907

908

909

910

911

912

913

914

915

916

917

918

919

920

921

922

923

924

925

926

927

928

929

930

931

932

933

934

935

936

937

938

939

940

941

942

943

944

945

946

947

948

949

950

951

952

953

954

955

956

957

958

959

960

961

962

963

964

965

966

967

968

969

970

971

972

973

974

975

976

977

978

979

980

981

982

983

984

985

986

987

988

989

990

991

992

993

994

995

996

997

998

999

1000

En del av TS er næringsspesifikk. Her spørres det hovedsakelig om fordeling av kostnader og inntekter, informasjon som brukes i Nasjonalregnskapet eller for å produsere prisindekser. For databehandlingsnæringen (NACE 72) sendes det ut et eget produktfordelingsskjema (CPA) i tillegg til strukturundersøkelsen. Her blir oppgavegiveren bedt om å fordele omsetningen etter type tjeneste den tilbyr.

Alle skjema for 2005-årgangen finnes på

X:\440\FELLES\ØKONOMI\Struktur\Struktur2005\Skjema\Store skjema

For å administrere utsending og innsamling av skjemaer har vi en database som kalles delregisteret. Delregisteret er en del av BoF-applikasjonen. Her finnes det en oversikt over hvilke enheter som er med i de enkelte undersøkelsene og hvilke skjemaer de har fått tilsendt. Når skjemaer mottas fra oppgavegivere registreres dette i delregisteret og markeres som ”innkvittert”. Dette danner grunnlag for purring og vedtak om tvangsmulkt. Hvert skjema som sendes ut får et eget delregisternummer. For strukturundersøkelsen 2005 gjelder følgende delregisternumre:

- 8405 Små skjema/fremmede bedrifter
- 8505 Store skjema – Landtransport
- 8605 Store skjema – Sjø- og lufttransport
- 8705 Store skjema – Reiseliv
- 8805 Store skjema – IKT

PS: De to siste sifrene står for årstall. Delregisternummer for små skjema i 2006 vil derfor være 8406.

Næringsoppgave

Næringsoppgaven (NO) er foretakenes pliktige vedlegg til selvangivelsen. Det er denne oppgaven Skattedirektoratet tar utgangspunkt i når de bestemmer skatt. Den inneholder et detaljert oppsett av resultatregnskapet og balansen. Næringsoppgavens konklusjon er et overskudd eller underskudd, som tas inn i selvangivelsen (for personen eller selskapet) på linje med andre skattepliktige inntekter og fradragsberettigede utgifter. Det finnes to versjoner av NO (NO1 og NO2). Foretakene leverer en av disse basert på hva slags organisasjonsform de har.

Næringsoppgaven er en viktig kilde i strukturstatistikken der vi henter regnskapstall direkte eller bruker som kontroll på opplysninger mottatt fra store skjema. For eksempel vil det under revisjon legges inn kontroller for sammenligning av investeringer i NO og TS. Vi ønsker å få inn NO på alle enhetene i strukturstatistikken og per definisjon skal alle foretakene i utvalget ha NO. De som ikke har NO blir overført til Utenfor Utvalget.

Alle næringsoppgaver legges inn i NO-basen. Her kan en opprette nye NO (for eksempel for interkommunale foretak; havner) og revidere eksisterende NOer. Næringsoppgaven blir enten sendt inn sammen med tilleggskjemaet eller rapportert inn elektronisk via Skattedirektoratet.

Sysselsettingsregister

Data for den registerbaserte sysselsettingsstatistikken er basert på flere ulike registre. De viktigste er Rikstrygdeverkets (RTV) arbeidstaker- arbeidsgiverregister (AA- registeret), lønns- og trekkoppgaverregisteret og selvangivelsesregisteret administrert av Skattedirektoratet, registeret over vernepliktige og sivilarbeidere fra henholdsvis Vernepliktsverket og Siviltjenesteadministrasjonen, og Enhetsregisteret/ Bedrifts- og foretaksregisteret. Arbeidstakerregisteret er hovedkilden til data om lønnstakere, men lønns- og trekkoppgaverregisteret utgjør et viktig supplement ved at det fanger opp lønnstakerforhold som ikke er meldepliktige til arbeidstakerregisteret. Begge registre har arbeidsforhold (jobber) som enhet. Selvangivelsesregisteret er hovedkilden til opplysninger om selvstendig næringsdrivende. Enhetsregisteret og Bedrifts- og foretaksregisteret gir opplysninger om bedriftene (arbeidsstedene). I tillegg nyttes supplerende data fra en rekke andre kilder: SOFA-søkerregisteret gir data om arbeidsledige og personer på arbeidsmarkedstiltak, registre over ansatte i stat og kommune, lønnsstatistikk for ansatte i privat sektor, sykefraværsregisteret osv. Avgrensingen av sysselsatte er altså basert på en rekke ulike kilder, og det er bygget opp et system i SSB for en samlet utnytting av disse. Systemene omfatter moduler for konsistensbehandling mellom ulike datakilder, valg av viktigste arbeidsforhold og klassifisering som sysselsatt.

LTO

Lønns- og trekkoppgaverregisteret (LTO) er Skattedirektoratets register over lønns- og trekkoppgaver. Alle arbeidsgivere eller oppdragsgivere, som i året har utbetalt lønn eller annen godtgjørelse til arbeidstakere eller mottakere av oppdrag, er som hovedregel pliktige til å sende lønns- og trekkoppgave til kommunekasserer/Skattedirektoratet. Det skal sendes en LTO-oppgave per arbeidsforhold per år til skattemyndighetene. LTO-registeret skal inneholde alle de lønnstakerforhold som finnes i AA-registeret, men inneholder i tillegg data om små og kortvarige lønnstakerforhold og om de som mottar lønn uten å stå i et ansettelsesforhold slik det er definert i AA-registeret. LTO-registeret skal inneholde alle de lønnstakerforhold der personer kommer til Norge som individuell arbeidstaker eller som utstasjonert arbeidstaker, men dekker ikke selvstendig næringsdrivende.

RiB

Regnskapsregisteret i Brønnøysund (RiB) er den viktigste datakilden for alle som vil skaffe seg rede på den økonomiske tilstanden i norsk næringsliv. Innsendingspliktige foretak skal hvert år sende inn årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning til Regnskapsregisteret innen en måned etter at det er

vedtatt. Formålet med ordningen er å sikre økonomisk trygghet og effektivitet - mellom selskapene og myndighetene, mellom selskapene og publikum, og ikke minst, selskapene i mellom.

Regnskapsinformasjon er av offentlig interesse, og gjennom registrering i Regnskapsregisteret blir denne informasjonen offentlig tilgjengelig i 10 år. Mottatte årsregnskap blir kunngjort etter registrering. RiB er tilgjengelig elektronisk. For de foretak som er Utenfor Utvalget, og som ikke har levert NO elektronisk brukes RiB.

Moms

Informasjon om omsetning kan også hentes fra momsregisteret (Skattedirektoratet oppgaveregister). Bedrifter som tilhører momsplichtige næringer er pålagt å sende momsoppgaver til skattemyndighetene seks ganger i året. Før et foretak er momsplichtig må det ha omsetning på over 50 000 kr. Dersom de har en årlig omsetning under 1 million sender de oppgave én gang i året, ellers hver termin.

Årsregnskap

Årsberetningen kan gi oss detaljert informasjon om investeringer i tillegg til fusjoner og andre forhold som kan være viktig i revisjonsarbeidet og populasjonsforvaltning for øvrig. Årsregnskapet brukes som kontroll for tallene i NO. Årsregnskapet brukes også til å konstruere næringsoppgave hvis denne mangler for foretak i utvalget. En får tilgang til årsregnskapet fra NO-basen eller via Årsregnskapsbasen som finnes i mappen "Mitt SSB".

BoF

Bedrifts- og Foretaksregisteret (BoF) er et heldekkende og kvalitetssikret register for alle næringsbaserte enheter som er relevante for norsk statistikk. BoF er i første rekke et internt hjelpemiddel for utarbeiding av SSBs statistikk, men er også knyttet til Enhetsregisteret (ER).

Registeret sørger for:

- Definisjon og konstruksjon av statistiske enheter
- Næringsklassifisering av disse enhetene
- Link til tilsvarende enheter i andre administrative registre
- Redskap for å administrere tvangsmulkt

6.2 Rangering av kilder

Omsetning

Vi kan hente omsetning fra ulike kilder. Kildene prioriteres i følgende rekkefølge (med revisjonskoder i parentes):

1. Næringsoppgaven (N)
2. RiB (R)
3. Lite skjema (L)
4. Moms (M)

Bruker vi RiB som kilde blir alle poster i Næringsoppgaven estimert fra regnskapet hvor hovedtall for inntekter, kostnader osv er gitt. Ved bruk av moms blir alle poster i Næringsoppgaven estimert fra omsetningen.

Lønn

Vi kan også hente lønn fra ulike kilder. Kildene prioriteres i følgende rekkefølge (med revisjonskoder i parentes):

1. Næringsoppgaven (N)
2. RiB (R)
3. LTO (1)

7. Revisjon

Utgangspunktet for dette kapitlet er SSBs håndbok: "Datarevisjon. Kontroll, gransking og retting av data. Anbefalt praksis". Denne kan lastes ned fra intranettet på følgende adresse:
<http://www.byanettet.ssb.no/publikasjoner/1131611851.8>

Med revisjon mener vi å kontrollere og rette dataene vi henter inn til strukturstatistikken. Hensikten er å identifisere og behandle feil og mistenkelige verdier slik at de endelige tallene blir så korrekte som mulig.

Feil i datamaterialet kan oppstå under hele produksjonsprosessen. Det kan oppstå hos oppgavegiver eller registreier, eller under databearbeidingen etter at dataene har kommet til SSB. Det er derfor viktig å benytte og utvikle revisjonsmetoder som effektivt identifiserer mistenkelige verdier i datamaterialet. Vi vil her først gå gjennom hvilke feil som er typiske for strukturstatistikken, deretter går vi gjennom hvilke kontrollmetoder vi benytter oss av for å rette opp i disse feilene.

7.1 Typer feil

Absolutte feil – logiske feil

Data som helt sikkert er gale, karakteriseres som åpenbare feil eller absolutte feil. Det kan være ugyldige verdier eller svikt i logiske sammenhenger. Feil skala, for eksempel ”1000 – feil”, kan også være så tydelige at de anses som absolutte feil. Absolutte feil kan påvirke statistikken på en måte som gjør det åpenbart at det er feil i data.

Eksempler fra strukturstatistikken:

- Omsetning av handelsvarer er større enn total omsetning
- Summen av alle underposter for inntekt er forskjellig fra total inntekt.
- Negative verdier på positive resultatposter pga gammel regnskapsføring.
- 1000 – feil.

Sannsynlige feil

Sannsynlige feil er verdier som ut fra gitte kriterier virker mistenkelige. Det er ikke alltid mulig å avgjøre om mistenkelige verdier er korrekte eller gale.

Eksempler fra strukturstatistikken:

- Lønn pr. årsverk er unormalt høy/lav (ekstremverdi). Sannsynligvis er enten årsverk og/eller lønn feil.
- Oppgavegiver har ikke oppgitt verdier for investeringer. Skal dette tolkes som at det ikke har vært investeringer eller er det manglende utfylling?

Systematiske feil

Systematisk feilrapportering fra flere enheter kan skyldes definisjonsfeil, at oppgavegivere feiltolker spørsmålene eller tilpasser egne definisjoner. Slike feil kan være vanskelige å identifisere ved datarevisjon, men kan ha stor innflytelse på resultatene. Systematiske feil kan være absolutte eller sannsynlige.

Eksempler fra strukturstatistikken:

- Hoteller som oppgir handelsvarer inkludert varer kjøpt for salg i sin restaurant eller i minibarene (skal ikke være med).
- Reisebyråer oppgir netto-omsetning (kun provisjonsinntektene) i stedet for brutto-omsetning som vi skal ha.

- Næringsplassering innen IKT er spesielt vanskelig. Konsulenter innen drift av web-hoteller skal tilhøre ”72.3 Databehandling”, mens de selv har den oppfatning at de tilhører ”72.2 Konsulentvirksomhet tilknyttet system- og programvare”.
- 1000 – feil.

7.2 Hvor, når og hvordan revideres det?

Det er flere måter å rette opp i feil på. Feil bør i utgangspunktet rettes opp så tidlig som mulig etter at de har oppstått. Det er spesielt på tre steder i prosessen det er aktuelt å ha kontrollmetoder og rette opp i feil:

- **Før mottak av data.** I elektroniske skjema på IDUN er det nå mulig å legge inn kontroller slik at man allerede her retter opp absolutte og logiske feil. Oppgavegiveren kan dermed selv korrigere sine svar før skjemaet blir sendt til SSB. Vi legger for eksempel inn kontroller på at alle prosentvise fordelinger må summeres opp til 100 %. Det er ønskelig at enda flere og bedre kontroller blir lagt inn på dette punktet i framtiden.
- **Ved mottak av data.** Når papirskjemaene ankommer SSB blir disse kvittert inn manuelt og optisk lest. Her blir det kontrollert om skjemaene er utfylt i tilstrekkelig grad. Hvis ikke blir skjemaet sendt i retur til oppgavegiver eller kontaktet gjennom telefon. Seksjon 820 kontrollerer ved mottak av data.
- **Etter at data er mottatt.** Skjema som godkjennes i mottaket blir lagret og lastet inn i en revisjonsapplikasjon for videre revisjon. I første omgang reviderer vi på mikro-nivå. Dette vil si at alle dataene for foretak i utvalget blir undersøkt hver for seg og absolutte og sannsynlige feil blir rettet opp. Så kjøres makrorevisjon for å finne feil en ikke har sett i mikrorevisjonen.

Videre vil vi tittle litt nærmere på revisjonsapplikasjonene og hvordan vi reviderer på mikro- og makronivå.

7.3 Mikrorevisjon og revisjonsapplikasjoner

I strukturstatistikken bruker vi to revisjonsapplikasjoner. Det er en revisjonsapplikasjon for enhetene i utvalget (store skjema-applikasjonen) og en revisjonsapplikasjon for enhetene utenfor utvalget (Utenfor Utvalget-applikasjonen). Forskjellen på disse to applikasjonene er hovedsaklig at store skjema-applikasjonen er mer omfattende og inneholder flere variabler som skal revideres.

Stort skjema-applikasjonen

Slik ser revisjonsbildet for strukturundersøkelsen 2005 ut (testversjonen):

Figur 6 - Revisjonsapplikasjonen

The screenshot shows the 'STRUKTURSTATISTIKK' application window. At the top, there's a menu bar with 'Handling', 'Rediger', 'Spørring', 'Blok', 'Post', 'Felt', 'Vindu', and 'Hjelp'. Below the menu, the title bar says '635.1 STRUKTURSTATISTIKK - []'. The main area is divided into several sections:

- Top Section:** Includes 'Status' (1), 'Det er i alt' (1124 oppgaver), and checkboxes for 'Maskinelt rettet' (475), 'Alm. nær.-oppg.' (475), and 'Til revisjon' (442). There are also radio buttons for 'Skjemabunke' (Ikke revidert: 425, Under revisjon: 15, Ferdig revidert: 2).
- Form Section:** Contains fields for 'Årgang' (2005), 'Orgnr' (811 215 562), 'Foretaksnr' (00195979), 'Nace1' (60.211), 'Navn' (DRANGEDAL BILRUTER AS), 'Adresse' (Kåsmyra), 'Postnr' (3750), 'Kommune' (0817), 'Slette' (02), 'IDUN komm' (Vis), 'Rederbeskattet' (710), and 'Ikke_cpa'.
- Table Section:** A table with columns 'Foretak', 'Bedrift', 'Tilgang', 'Kjøpt brukt', and 'Avgang'. It lists various assets like 'Maskiner, redskap, mm.', 'Transportmidler', 'Bygn. og anl. inkl boligbygg', 'SUM', 'Ubebygget tomt/grunn', 'Verdien av fysiske driftsm.', 'Leie datamaskiner', 'Omsetning handelsvarer', and 'Varekostnad'.
- Error List Section:** A list of errors with columns 'Feil K Nr' and 'a/s Tekst'. Errors include 'BL2', 'BL3', 'BL4', 'BO1', 'HV5', 'HV6', 'I5', and 'I2', each with a description of the error.
- Bottom Section:** Includes buttons for 'Tillegg', 'NO', 'UT', 'Merknad', 'Kontroll', 'Godkjenn', 'Avslutte', 'Status', 'BOF Bedrift', '<- BOF bedr', and 'Skip'.

Forenklet kan vi si at revisjonsbildet i applikasjonen består av fem ulike deler. Med dette menes at applikasjonsbildet gir oss informasjon og funksjonalitet på ulike måter, og det kan være nyttig å forstå og kunne skille på disse for effektiv revisjon. Under følger en gjennomgang av disse ulike delene.

1. Status i revisjonen

Figur 7 - Revisjonsapplikasjonen, status

This screenshot shows the 'STRUKTURSTATISTIKK' application window, focusing on the status section. It includes the same menu bar and title bar as Figure 6. The main area shows the 'Status' (1) and 'Det er i alt' (1124 oppgaver) fields. The 'Skjemabunke' section is highlighted, showing radio buttons for 'Ikke revidert' (425), 'Under revisjon' (15), and 'Ferdig revidert' (2). The 'Status' button is also visible.

Øverste del av revisjonsbildet inneholder informasjon om status i revisjonsarbeidet. Her kan en se hvor mange foretak som er revidert og hvor mange som gjenstår. Videre kan en i boksen "skjemabunke" se status på det foretaket en er inne på, om det er "ikke revidert", "under revisjon" eller "ferdig revidert". En mer detaljert status over revisjonsarbeidet på de ulike gruppene kan finnes under knappen "status" nederst i revisjonsbildet.

Boksen *søk av/på* skal hakes av når en vil søke etter foretak. En haker av i boksen, taster F7, og så er en i søkmodus. Da kan en søke etter foretak eller bedrifter i en gitt næring. F8 tastes etter at søkekriteriene er lagt inn. Tips: Identifikasjonsvariabelen for foretakene er *organisasjonsnummeret*, så hvis en ønsker å søke opp et bestemt foretak er det fornuftig å bruke dette i søket.

2. Informasjon om foretaket

Figur 8 - Revisjonsapplikasjonen, foretaksinformasjon

Årgang	2005	Orgnr	811 215 562	Foretaksnr	00195979	Nace1	60.211	☐ Slettes	☐ Nulles	☐ Rederibeskattet
Navn	DRANGEDAL BILRUTER AS			Ny nace		Registerenhetstype	02	Tilstand	☐	
Adresse	Kåsmyra			Kommune	0817	Orgform	AS	Sektor	710	
Postnr	3750	DRANGEDAL				☐ IDUN komm	Vis	☐ Ikke_cpa		

Videre finnes informasjon om foretaket en er inne på. Det finnes en del beskrivende informasjon som *navn, organisasjonsnummer, adresse, kommune* osv. En finner også vår klassifisering av foretaket. I eksempelet over ser vi av *NACE 1* at Drangedal Bilruter AS er plassert i næring 60.211 (Rutebiltransport). Hvis næringsplasseringen er feil for strukturåret må en oppgi den nye NACE-koden i feltet *ny NACE*. Hvis det kun er en *bedrift* som har endret NACE, må ny NACE oppgis i bedriftsbildet og ikke i foretaksbildet.

Feltene *slettes* og *nulles* skal markeres hvis foretaket skal ut av utvalget eller ut av strukturstatistikkens populasjon. Hvis foretaket skal ut av utvalget (store skjema) og overføres til Utenfor Utvalget, velges "slettes". Hvis foretaket skal ut av strukturstatistikkens populasjonen velges "nulles".

De 3 eksemplene på sletting:

- Etter NACE -endring tilhører foretaket en annen seksjon (Seksjon 460 eller Seksjon 230). → Foretaket har altså fått feil skjema. → Før opp ny næringskode og sett hake i "slettes" (Vil ende opp Utenfor Utvalget hos ansvarlig seksjon).
- Etter NACE -endring tilhører foretaket samme seksjon men en annen gruppe. → Foretaket har altså fått feil skjema. → Før opp nye næringskode og sett hake i "slettes" (Vil ende opp Utenfor Utvalget hos ansvarlig seksjon).
- Etter endring av næringskode tilhører foretaket samme seksjon og samme gruppe. →

- Foretaket vil enten ha fått feil skjema eller riktig skjema. → Før opp nye næringskode og:
 - sett hake i ”slettes” dersom næringsendring innebærer at foretaket har fått feil skjema (Vil ende opp Utenfor Utvalget).
 - fortsett revisjon dersom næringsendring ikke innebærer at foretaket har fått feil skjema (Vil forbli i utvalget)

Det ene eksempel på nulling:

- Etter næringsendring tilhører foretaket en næringskode som ikke skal være med i strukturstatistikken.

Kort sagt innebærer ”nulling” en næringsendring ut av strukturstatistikkens ansvarsområde mens en ”sletting” innebærer en overføring til Utenfor Utvalget forårsaket av manglende skjema (det skjema en har er basert på feil næringskode).

Merk at ”sletting” ikke innebærer en automatisk overføring av foretaket til UU-applikasjonen. Foretaket må legges manuelt inn i UU-applikasjonen (se oppskrift senere i kapitlet).

Foretakets *registerenhetstype* er en kode som forteller oss hva slags type foretak det er. De vanligste kodene er: 01 Enbedriftsforetak og 02 Flerbedriftsforetak. Vi ser at Drangedal Bilruter AS et flerbedriftsforetak. Oversikt over alle registerenhetstypene finnes i vedlegget. *Organisasjonsformen* til foretaket brukes mest for å se hvilke kilder vi har tilgang på i revisjonen. Hvis det er en hake i boksen *IDUN komm* betyr det at oppgavegiver har gitt en kommentar ved den elektroniske leveringen. Trykk på *vis* for å se denne kommentaren. *Sektor* er en kode som oppgir litt mer detaljert hva slags foretaksform vi har med å gjøre, om det er privat/offentlig og så videre. Vi bruker ikke denne så mye, men det er verdt å merke seg at foretak innenfor stats- og trygdeforvaltningen, fylkeskommuner og kommuner, det vil si foretak med sektorkode 110, 510 eller 550, ikke er med i strukturstatistikken.

3. Data

Med data menes her tallene som danner grunnlaget for statistikken og skal revideres. Dataene finnes på foretaks- og bedriftsnivå. Startposisjonen er foretaksnivå og hvis en vil bytte til bedriftsnivå klikker en arkfanen ”bedrift”.

til registreier, i dette tilfellet Seksjon 260). Omsetning og lønn, derimot, hentes eksternt fra NO-basen. Endringer i omsetning og lønn gjør vi direkte i NO-applikasjonen som er linket til revisjonsapplikasjonen.

- **Til hjelp i revisjonen** er andre variabler som vi bruker for å verifisere rådata. *Lønn snitt* (årsverkslønn) er et eksempel på en kontrollvariabel. Dette er en bedriftsvariabel som er konstruert ved å dividere lønn (hentet fra næringsoppgaveposter) på årsverk (hentet fra register). Denne variabelen brukes for å vurdere om oppgitt sysselsetting og lønn virker fornuftig. Verdier for fjoråret er en annen kontroll som brukes mye. Dersom en verdi skiller seg mye fra tilsvarende verdi for fjoråret er det verdt å sjekke nærmere om dette stemmer.

Den vanlige prosedyren for å gjøre endringer i data er:

1. Skriv inn ny verdi
2. Dokumenter endringen i kommentarfeltet
3. Lagre.

Obs: En gylden regel er kun å rette til riktig verdi eller til en klart riktigere verdi. Er det tvil lar en det opprinnelige tallet stå.

4. Kontrollmeldinger

Figur 11 - Revisjonsapplikasjonen, feilmeldinger

Feil K Nr	a/s	Tekst
BL2	\$	Årets lønnskostnader pr. sysselsatt større enn 600 eller mindre enn 120
BL3	\$	Årets lønnskostnader pr. sysselsatt større enn fjorårets * 1,5 eller mindre enn fjoråret * 0,7
BL4	\$	Årets lønnskostnader større enn fjoråret * 1,5 eller mindre enn fjoråret * 0,6
BO1	a	Feil prosent omsetning
HV5	\$	Handelsvarer større enn 50% av salgsinntektene. Prosenttall: 0 i NO
HV6	a	Forbruk større enn varekostnader
IS	\$	Differanse bruttoinvesteringer mellom T5 og NO er over 2000. Sum T5: 2982 Sum NO: -7508
L2	\$	Årets lønn pr årsverk større enn fjoråret * 1,2 eller mindre enn fjoråret * 0,9. Sn.lønn år T: 0 Sn.lønn år T-1: 12854 Forslag årsverk: 0 Maks: 0 Min: 0

Videre i applikasjonsbildet finner en meldinger om eventuelle kontroller som har slått ut for foretaket. Disse kontrollene har vi selv definert for å finne feil i rådata. Kontrollnummeret (K Nr) er en identifikator til kontrollen. Den brukes kun når en vil referere til kontrollen eller slå opp i revisjonsinstruksen for å se hvordan kontrollen er definert. Feltet a/s viser om kontrollen er **absolutt** eller **sannsynlig**. Vi kan godkjenne foretak som har sannsynlige feil, men får ikke godkjent foretak

³ To av bedriftene ligger i næring 50.500 "Detailhandel med drivstoff til motorvogner", en næring som tilhører seksjon 460. Grunnen til at foretaket er klassifisert under 60.211 er fordi hovedvekten av foretakets sysselsetting ligger her. Regelen er at foretaket skal plasseres i den næringen der bedriftene har størst bearbeidingsverdi.

med absolutte feil. Disse må derfor rettes⁴. Teksten viser hva som er årsaken til at kontrollen slår ut. Av eksemplet ser vi at det er en rekke kontroller som slår ut på lønn og sysselsetting. Vi bør derfor sjekke om lønnen og sysselsettingen virker fornuftig. Vi ser også at det er kontroller som har slått ut på omsetning, handelsvarer og bruttoinvesteringer. Vi må derfor sjekke disse variablene en etter en for å se om tallene som er kommet inn er korrekte.

En kan kontrollere om problemet i feilmeldingen er løst ved å trykke knappen **Kontroll** som finnes ved siden av merknadsfeltet under. Hvis feilmeldingen forsvinner kan det tyde på at en har gjort rett.

5. Linker til kilder

Figur 12 - Revisjonsapplikasjonen, linker, kontroll og godkjenning

The screenshot shows a software interface with a top bar containing several buttons: 'Tillegg', 'NO', 'UT', a pink button, '1', '2', a text input field labeled 'Merknad', a 'Kontroll' button, 'Godkjenn', 'Avslutte', 'Status', 'BOF Bedrift', '<- BOF bedr', and 'Skip'. Below these buttons is a section labeled 'Ifjor'.

Vi har nå kommet til det steget hvor mulige feil i variabler er identifisert og det er nå tid for å konsultere andre kilder. Ved å klikke på knappen **NO** vil en bli sendt til det gjeldende foretak i NO-basen. Hvis det viser seg at det er feil i tallene i NO-basen må de rettes opp her ettersom vi henter inn regnskapstall direkte fra denne basen. Dette gjelder variablene omsetning, lønn, driftsinntekter, driftskostnader, produksjonsverdi og bearbeidingsverdi. Hvis en er usikker på om NO-tallene er korrekte, konsulterer en foretakets årsregnskap hvis dette finnes. Det finnes en link fra NO-applikasjonen til en scannet kopi av årsregnskapet. Årsregnskapet er også verdifullt for å sjekke variabler som ikke hentes inn fra NO som sysselsetting, investeringer og TS-variabler.

Knappene 1 og 2 inneholder scannede kopier av TS som foretaket har fylt ut. Disse er nyttige hvis en har revidert et tall og lurer på hva den opprinnelige verdien var. Det hender at det skjer feil ved den optiske lesningen av papirskjemaene, for eksempel at et 1-tall blir til et 7-tall. Dette kan oppdages ved å studere disse digitale kopiene.

I tillegg finner en nederst i store skjema-applikasjonen knappen **Tillegg** som inneholder eventuelle tilleggsspørsmål foretaket har svart på. *Merknadsfeltet* brukes flittig til å kommentere endringer i revisjon eller andre ting en mener andre bør være oppmerksomme på. Knappen **Godkjenn** brukes når foretaket ikke inneholder feil og en vil å legge det i bunken med ferdig reviderte foretak.

⁴ Det kan forekomme tilfeller der absolutte feil skal godkjennes. I slike tilfeller må en kontakte noen som har autorisert tilgang til å foreta dette i applikasjonen.

Utenfor Utvalget-applikasjonen

Selv om det i første omgang er foretakene i utvalget som er viktigst å revidere, vil det også være nødvendig å revidere foretak Utenfor Utvalget. Den største forskjellen er at i Utenfor Utvalget - applikasjonen har vi ikke kontrollmeldinger å revidere ut i fra. Revisjon av foretak Utenfor Utvalget er derfor et resultat av at vi har fått mistanke om feil gjennom makrorevisjon eller ny informasjon fra foretaket. Når en reviderer foretak Utenfor Utvalget er derfor den vanlige prosedyren at en søker opp et foretak der det er mistanke om feil og eventuelt endrer tallene for foretaket. En kan kun endre i feltene som er hvite i applikasjonen. Husk å lagre endringene.

Bildet under viser hvordan applikasjonsbildet ser ut. Øvre halvdel viser informasjon om foretaket, mens på nedre halvdel vil foretakets bedrifter være listet opp. OBS: Det må være samsvar mellom bedriftstall og foretakstall!

Oracle Forms Runtime - Utenfor utvalget 2004, seksjon 440 - []

Handling Rediger Spørring Blokk Post Felt Vindu Hjelp

Lage Bedr. søk K. b. NO BOF Delreg ☒ Små Årsregnskap Invest. Bedr til Excel ☐ Bruk liste <- BOF frtk <- BOF bedr Søk tips

Filtype Nace0 Eiere Navn
Org Nr Nace Ny Eier Salgsinntekter
Fnr Ny Nace Ansatte Oms T-1 Leieinntekter
Kilde T-1 BOF Nace1 Ny Ans Omsetn Management-fees
Kilde Syss T-1 Ny Oms Provisjon mm.
Ny kilde Lite Utv Syssel Snitt oms Sum omsetning
Ferdigrev Ny Syss S. oms T-1 Offentlig tilskudd
Deltid Drift
Ny deltid Lonn Dato for drift
Årsverk Lonnx N.snittlonnx
Ny Årsverk Slnoms
Fellesregistrering MVA

Kommentarer bedrift:

Side 1 Side 2 Tilleggsark Idun kommentar

Orgnrbed Filtype Aktiv Kilde T-1 Kilde Ny kilde Nace T-1 Nace Ny Nace Eiere Ny Eier Ansatte Ny Ans Syss T-1 Syssel Ny Syss Deltid Ny deltid Årsverk Ny Årsverk Oms T-1

Aktive:

Husk å lagre når endringer er foretatt

Henter årsregnskap

Revisjon av investeringer

Overfører bedrifter til excel

Krysses av dersom man ikke vil benytte LTO lønn

Henter info på foretak fra BOF

Henter infopå bedrift fra BOF

Brukes for å kommentere bedrift

Merk for ferdig revidert

Omsetning Sln (næringsoppgave)

Omsetning fra Rib (årsregnskap)

Omsetning fra moms

Her endres NACE for bedrift, ved enbedrift oppdateres NACE for foretak automatisk

Foretaket har fellesregistrering av moms oppgave

For Utenfor Utvalget har vi ulike kilder til omsetning og sysselsettingen. For å vite hvilken kilde vi bruker har vi noe som heter omsetningskilde og sysselsettingsmerke.

Omsetningskilde

Dersom vi endrer kilde for omsetningstallet, f.eks. fra momstall til RiB-tall, er det viktig at også kilden endres, i dette eksempelet til R, og skrive i merknadsfeltet hva kilden er. For de foretakene hvor vi vil bruke næringsoppgaven som kilde, settes ny kilde til N. Om kilden er f.eks. R og det bare er fordelingen bedriftene imellom som endres og ikke totalsummen, beholdes R som kilde i ny omsetning. Vær oppmerksom på at omsmerke og tilhørende betydning ofte endres fra den ene årgang til den andre. De oppgitt her er gjeldende for 2005-årgangen.

De aktuelle kildene er nærmere beskrevet i tabellen under (på tabellfilen heter variabelen type):

Tabell 3 - Omsetningskilder

Merke for omsetning	Kilde
Omsetning fra næringsoppgave	N
Omsetning fra lite skjema	L
Omsetning fra Momsregisteret	M
Omsetning fra næringsoppgave og har TS	S
Omsetning fra Regnskapsregisteret i Brønnøysund (RiB)	R
Manuelle opprettinger	V
Fremmede bedrifter	F
Omsetning kopiert fra t-1	K
Omsetning fra terminstatistikk for fremmede bedrifter	T
Fremmede bedrifter som ikke har omsetningsmerk	P
Fellesregistrerte, omsetning fra terminstatistikk	1

Sysselsettingsmerke

Tilsvarende som for omsetning er det viktig at vi endrer syssmerke hvis vi henter sysselsettingstall fra en annen kilde enn det som ligger i applikasjonen. Skriv alltid syssmerke V om sysselsetting endres! Vær oppmerksom på at syssmerke og tilhørende betydning ofte endres fra den ene årgang til den andre. De oppgitt her er gjeldende for 2005-årgangen.

Tabell 4 - Sysselsettingskilder

Merke for sysselsetting	Syssmerke
Sysselsetting lagt inn manuelt gjennom revisjon (<i>kan være gjort på forskjellig vis, eksempelvis ved at sysselsetting blir hentet fra andre kilder f.eks. årsrapport, mens fordelingen i flerbedriftsforetak gjerne hentes fra meldte sysselsatte på bedrifter i BoF eller ut fra fordelingen forrige år</i>)	V
Sysselsetting hentet fra registre (beregning s260)	A
Sysselsetting justert maskinelt etter revisjon	M
Kopiert fra forrige år	K
Beregnet ansatte og eiere	X

Nytt foretak inn i Utenfor Utvalget

Dersom en gjennom revisjon av utvalget har funnet å måtte overføre et foretak Utenfor Utvalget er det en del ting å huske på. Ved valg av ”sletting” i revisjonsapplikasjonen for utvalget (store skjema) overføres altså ikke foretaket automatisk til applikasjonen for Utenfor Utvalget. Fremgangsmåten er som følger (når man står i UU-applikasjonen):

- 1) Aktiver feltet ”Filtype” og velg 1 (Foretak Utenfor Utvalget)
- 2) Tast inn org.nr og klikk på knappen ”BOF frtk” oppe til høyre – for å hente opplysninger som ligger i BOF.
- 3) Sjekk at foretaket har riktig næring – skriv ev. ny NACE i feltet ”Ny NACE ”
- 4) Merk av riktig ”Kilde” – Se avsnitt om Omsetningskilde. (”Ny kilde” brukes dersom en vil overstyre ”Kilde”, dersom ingen overstyring er ønsket bruk det samme i begge felt.)
- 5) Legg inn omsetning og sysselsetting fra store skjema med tilhørende oms- og syssmerke.
- 6) Gå på felt for bedrift og hent bedriftsopplysninger ved å taste inn org.nr for bedrift og klikke på knappen ”BOF bedr”
- 7) Sjekk at bedriften har riktig næring – skriv ev. ny næringskode i feltet ”Ny NACE ”
- 8) Legg inn omsetning og sysselsetting fra store skjema med tilhørende oms- og syssmerke.
- 9) Husk marker ”Ferdigrev” og ”Lagre”

7.4 Makrorevisjon

Makrometoder for feilsøking er teknikker for å identifisere mistenkelige verdier i datamaterialet til videre kontroll av saksbehandler. Metodene søker å peke ut de avvikende verdiene som påvirker totaltallene mest. Dette sikrer oss at det ikke brukes for mye tid på kontroll av mindre viktige avvik. Vi kjører makrorevisjon i programmet SAS og så går vi inn i revisjonsapplikasjonene for å endre feilaktige verdier. Mer om hvordan vi utfører makrorevisjonen blir tatt opp i kapittel 9.

7.5 Revisjonsinstruks og maskinelle kontroller

Hvert år før revisjonen går i gang skal det være utarbeidet en revisjonsinstruks, både for store skjema og Utenfor Utvalget. Her skal en finne praktisk informasjon, nyheter fra fjoråret og praktiske tips i forbindelse med revisjonen.

Det blir også utarbeidet en oversikt over maskinelle kontroller. Denne skal vise hvilke formler som ligger bak kontrollmeldingene en får opp i store skjema-applikasjonen. Dette er nyttig for å forstå hva som kan være årsaken til at feilmeldinger dukker opp.

For strukturåret 2005 finnes disse dokumentene på følgende område:

X:\440\FELLES\ØKONOMI\Struktur\Struktur2005\Kontroller og instrukser

8. Oppblåsing og Estimering

Når alle foretak og bedrifter i utvalget har gjennomgått mikrorevisjon, vil neste trinn i statistikkproduksjonen være å estimere verdier for foretakene Utenfor Utvalget. Denne prosessen, omtalt som ”oppblåsning”, er gjort flere ganger før endelig publisering da mye av makrorevisjonen er avhengig av oppblåste tall. Resultatet av oppblåsningen er en fil som er betegnet som tabellfila (en for foretak og en for bedrift). Veien mot tabellfila går via noen forberedende prosesser.

Detaljert dokumentasjon av produksjonen av tabellfila finnes i mappen ”Q:\DOK\samf\sbstrukt\STAT-analyse”.

Hvor gode de endelige tallene er etter oppblåsning vil være avhengig av:

- Hvor stor andel av populasjonen utvalget utgjør for variabelen
- Hvor pålitelige verdiene i utvalget er (revisjonskvaliteten)
- Hvor gode kildene utenfor utvalget er og hvor mye disse utgjør av utvalget.

Under følger en oversikt over hvor stor andel av populasjonen ulike kilder utgjør for variablene basert på endelige tall 2004. Se vedlegg 1 for forklaring på kildekode.

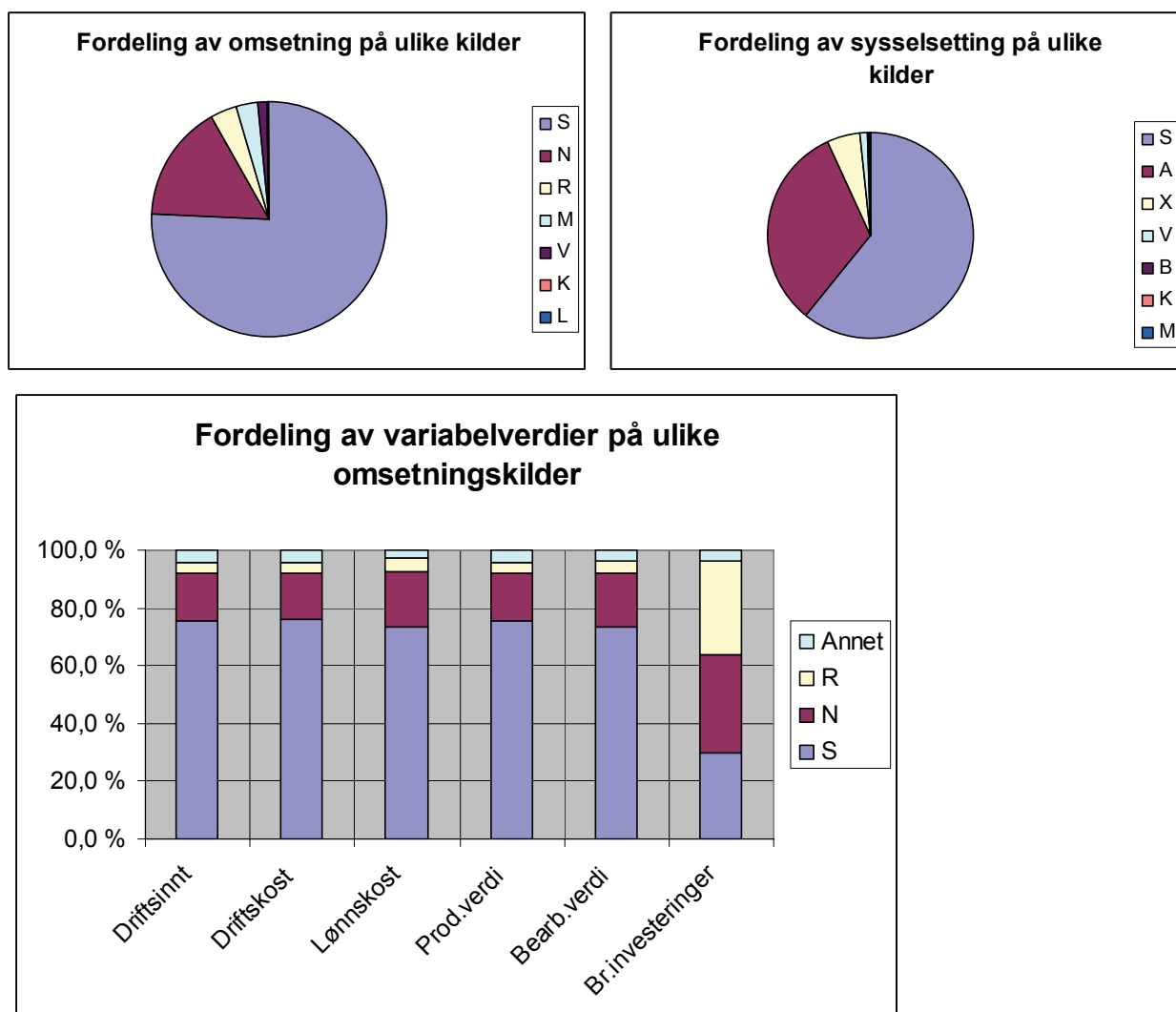
Tabell 5 - Fordeling av variabelverdier på ulike kilder, endelige tall 2004

Kilde/Variabel	Omsetning
S	75,7 %
N	16,2 %
R	3,8 %
M	3,1 %
V	0,9 %
K	0,2 %
L	0,1 %

Kilde/Variabel	Sysselsetting
S	60,8 %
A	32,3 %
X	5,2 %
V	1,1 %
B	0,3 %
K	0,3 %
M	0,1 %

Kilde/Variabel	Driftsinnt	Driftskost	Lønnskost	Prod.verdi	Bearb.verdi	Br.investeringer
S	75,7 %	76,3 %	73,4 %	75,5 %	73,3 %	29,6 %
N	16,1 %	15,6 %	19,1 %	16,3 %	18,7 %	34,0 %
R	3,8 %	3,9 %	4,8 %	3,8 %	4,3 %	32,9 %
Annet	4,4 %	4,2 %	2,6 %	4,4 %	3,7 %	3,5 %

Figur 14 - Fordeling av variabelverdier på ulike kilder, endelige tall 2004

8.1 Nedtrekk

Med nedtrekk forstås den prosess som innebærer å laste data fra oracle-databasen over til en flat produksjonsfil. Programmet for nedtrekk heter ”Foreløpige tall – lager filer” og finnes under ”X:\400\Strukturstatistikk\IT-kjøringer\G2005”.

Den produksjonsfil som er generert fra nedtrekk er grunnlaget for publisering av foreløpige tall. Merk at denne filen er forskjellig fra den som er produsert gjennom oppblåsning. Mer om oppblåsning finner du senere i dette kapitlet. Begrepene ”produksjonsfil” og ”tabellfil” brukes vekslende om den samme fila - nemlig den fila som inneholder oppblåste tall (endelige tall).

Ved nedtrekk er det tilknyttet en prosedyre som blant annet innebærer sjekk av visse filer. Instruksjoner for denne prosedyren er gitt gjennom programmet for nedtrekk beskrevet ovenfor.

8.2 Stratifisering

Den grunnleggende oppbygging av estimeringsprosessen starter med stratifiseringen. Stratifisering gjøres etter sysselsetting og næringskode. Dette er vesentlig for at variablene i Utenfor Utvalget blir estimert ved hjelp av lignende foretak i utvalget. De viktigste komponentene i stratifiseringen er:

- Foretak med sysselsatte og enkeltpersonsforetak (ENK) uten sysselsatte
- 5 – siffer Næringskode
- Næringskode på 2-, 3-, 4- og 5-sifternivå

For foretak med sysselsatte opererte en i 2004 med 3 sysselsettingsgrupper for stratifisering. Disse var:

- Sysselsettingsgruppe 1: 0 - 9
- Sysselsettingsgruppe 2: 10 - 49
- Sysselsettingsgruppe 3: 50 +

Mer detaljert informasjon om stratifiseringen finnes i dokumentasjonsnotatet henvist til i innledningen.

8.3 Avvikere

Før endelig oppblåsning gjør vi en rask analyse av utvalget der vi sjekker for ekstremverdier eller såkalte uteliggere. Vi vil unngå den innflytelse som foretak med ekstremverdier ville gitt i en oppblåsning. Variabelverdien hos foretak klassifisert som avvikere vil bli brukt på aggregert nivå der de representerer seg selv, men brukes altså ikke i oppblåsningen og påvirker ikke de andre verdiene. Programmene som er knyttet til denne prosedyren er lagt under mappen ” X:\400\Strukturstatistikk\IT-

kjøringer\G2005". I vedlegg 3 finnes en oppskrift for hvordan avvikere oppdages. Dette er en teknisk prosedyre som skal gjøres før oppblåsning.

8.4 Oppblåsning/Estimering

Stratifisering og oppblåsning er utført i et samarbeid mellom statistikkansvarlig og IT-ansvarlig. En viktig del av oppblåsningen består i konstruksjon av såkalte estimeringsnøkler. Estimeringsnøklerne er enten beregnet som et forhold mellom poster i tilleggsskjema alene eller forhold mellom poster i tilleggsskjema og poster i næringsoppgaven. Nøklerne som er beregnet med utgangspunkt i utvalget blir da anvendt på foretakene Utenfor Utvalget.

Et eksempel er gitt her i estimering av bruttoinvesteringer. Gjennom tilleggsskjema har foretakene i utvalget angitt kjøpsverdi for tilgang og salgsverdi for avgang av anleggsmidler og et antall andre aktiverte driftsmidler. Bruttoinvestering defineres som tilganger minus avganger. Likeledes kan man utlede et tall på bruttoinvesteringer gjennom bruk av poster fra næringsoppgaven. Dette tallet er navngitt "sum_no" og er utledet gjennom å se på endring i balanseposter, inneværende års avskrivning og nedskrivning samt gevinst/tap på salg. Dette målet på bruttoinvesteringer avledet fra næringsoppgaven vil en også finne i revisjonsapplikasjonen der et stort avvik fra bruttoinvestering i tilleggsskjema vil avstedkomme en feilkontroll. Ettersom alle foretakene i utvalget gjennomgår nøye revisjon antas det at bruttoinvesteringene i tilleggsskjemaene er korrekte. Avvik mellom investeringene i NO og det som er oppgitt på tilleggsskjemaet kan skyldes at investeringsbegrepet i strukturstatistikken ekskluderer immaterielle eiendeler. Avvikene som finner sted mellom det korrekte tilleggsskjemaet og næringsoppgaven antas å gjelde også Utenfor Utvalget, der vi ikke har tilleggsskjema, og må korrigeres. For hvert stratum er korreksjonsfaktoren, som estimeringsnøkkel også er kalt, beregnet ut fra summen av foretakenes bruttoinvesteringer (fra TS) dividert på summen av foretakenes "sum_no" (fra NO). I oppblåsningen vil hvert stratums korreksjonsfaktor bli multiplisert med tilhørende "sum_no" for foretakene Utenfor Utvalget. Variabelen som er utledet slik er som sagt bruttoinvesteringer og angir ikke hvordan denne er satt sammen av tilgang og avgang. Andelene tilgang og avgang er beregnet gjennom å dele hvert stratum opp i to filer, en fil med foretak som har positive bruttoinvesteringer og en fil som har foretak med negative bruttoinvesteringer. Ved å aggregere tilgangene for seg og avgangene for seg innen hver fil vil en finne hvor stor andel som er tilganger og hvor stor andel som er avganger av total bruttoinvestering.

I de tilfeller der en kommer ut med "null" eller "missing" settes:

- 1 i andel for tilgang og 0 for andel avgang dersom bruttoinvesteringer er *positive*
- 0 i andel for tilgang og 1 for andel avgang dersom bruttoinvesteringer er *negative*

9. Makrorevisjon/Etterkontroller

Makrorevisjon innebærer en kostnadseffektiv tilnærming til datamaterialet. Prinsippet består i å identifisere de avvikene som har størst innvirkning på totaltallene. Dette sikrer at ikke for mye tid brukes på mindre avvik. "Top-down" -metoden er den mest brukte metoden innen makrorevisjon. Metoden går ut på å prioritere de viktigste foretak, for eksempel de største foretakene målt etter en bestemt variabel (omsetning, sysselsetting osv) eller de største positive og negative endringene fra forrige statistikkperiode. Alle data for disse enhetene vurderes og korrigeringer foretas dersom vi ut ifra vurderingen har kommet fram til at dataene var feil. De prioriterte foretakene listes ut ved hjelp av spørringer i SAS. Når vi utfører slike spørringer tar vi utgangspunkt i 2 datasett:

tabellfil_foretak : denne filen inkluderer alle foretakene i populasjonen.

foretak_store_ferdige : denne filen inkluderer kun de foretakene som får store skjema

9.1 Etterkontroller

En etterkontroll er et SAS-program som etter bestemte kriterier lister ut de foretak som er med i utvalget. Under mappen *X:\440\FELLES\ØKONOMI\Struktur\Struktur2005\Etterkontroller* ligger alle etterkontroller som er opprettet for 2005- årgangen. Noen av etterkontrollene er spesielle for de forskjellige næringene. Disse er plassert i gruppemappene. Mange av disse kontrollene er laget for å sjekke at foretak har riktig næringskode.

Et praktisk eksempel

For å få en forståelse av hvordan en går fram i makrorevisjonen kan det være nyttig med et praktisk eksempel. Vi ønsker å se nærmere på handelsvarer i næring 64.230 (Operatørvirksomhet på Internett) og forutsetter at inntektene fra salg av handelsvarer i et foretak ikke endres bemerkelsesverdig i løpet av 2 år. Vi velger derfor å kjøre et program som lister ut de foretakene med størst salg av handelsvarer i næringen, og sammenligner for 2003 og 2004. I mappen

X:\440\FELLES\ØKONOMI\Struktur\Struktur2005\Etterkontroller\Stort skjema finnes det et program for å liste ut foretak med høy andel handelsvarer. I vedlegg 3 finnes en gjengivelse av dette programmet. Av praktiske hensyn er programmet noe forenklet, men programmet i sin helhet finnes her:

X:\440\FELLES\ØKONOMI\Struktur\Struktur2005\Etterkontroller\Stort skjema\handelsvarer04_05.sas

Formålet med dette programmet er å liste ut alle foretak med store endringer i salgsinntekter fra salg av handelsvarer⁵ mellom to år. I første og andre steg i SAS- programmet lages to midlertidige datasett fra "foretak_store_ferdige" filen. I tredje steg koples disse sammen og her lages også en endringsvariabel (dvs endring fra 2003 til 2004) i salgsinntekt. I fjerde steg skriver SAS ut en liste med alle foretak som har 50 prosent økning eller mer i salgsinntekt av handelsvarer fra 2003 til 2004. En slik liste kan se slik ut:

Tabell 6 - Omsetning fra handelsvarer 2003-2004, endring større enn 50 %

Obs	orgnr	NACE	salgsint2004	salgsint2003	EndringSalgsint
60	982602521	64.23	1403	1	1403.00
86	984831390	64.23	1683	2	841.50
195	955018273	64.23	285	1	285.00

Fra denne listen ser vi at foretaket med organisasjonsnummer 982602521 i 2003 hadde 1000 kroner i omsetning fra salg av handelsvarer. I 2004 har summen økt til 1,4 millioner. Hvis vi mener dette er en avvikende verdi slås foretaket opp i revisjonsapplikasjonen (se kapittel 7). Deretter foretas vanlig mikrorevisjon, og en gjør eventuelle korrigeringer. En vil ved denne metoden raskt kunne oppdage eventuelle feil i datamaterialet som gir ekstreme endringsrater i forhold til hva som er vanlig for indikatoren. Når slike avvikere er identifisert, finner en fram til de mikrodata som forårsaker den ekstreme verdien.

9.2 Tilganger og avganger

En viktig del av revisjonen består i å avgjøre virkningen populasjonsendringer har på nøkkelvariablene. Ofte kan store endringer i for eksempel sysselsetting innenfor en 5-siffer NACE forklares med at nye bedrifter har kommet til.

- Foretak som har kommet inn i næringsgruppen i referanseperioden (tilganger)
- Foretak som har gått ut av næringsgruppen i referanseperioden (avganger)
- Foretak som er i næringsgruppen i referanseperioden og fjorårets referanseperiode

Vi må også skille mellom nyregistreringer og NACE - endringer. Et eksempel kan tydeliggjøre dette. La oss se på 2 årganger 2004 og 2005. Et foretak hadde i 2004 næringskode 64.230 (Operatørvirksomhet på Internett). I 2005 har foretaket imidlertid gått over til 64.220 (Operatørvirksomhet på mobiltelefoni). I 2005 vil altså dette foretaket være en tilgang i 64.220. Dersom vi ser på 2-siffernæringen 64, eller 3-siffernæringen 64.2, blir foretaket ingen tilgang. Slikt

⁵ Handelsvarer er varer som kjøpes inn og selges videre uten noen bearbeiding i bedriften.

sett er det viktig å skille mellom ”reelle tilganger” og tilganger som skyldes innbyrdes næringsendringer.

Det finnes programmer (sluttkontroller) som er laget for å liste ut slike tilganger og avganger innenfor ulike NACE - grupper. Programmene finner du her:

X:\440\FELLES\ØKONOMI\Struktur\Struktur2005\Etterkontroller\Partiell Analyse

Det er laget programmer for de viktigste nøkkelvariablene, og for 2-siffer, 3-siffer og 5-siffer NACE.

For omsetning lister programmene ut:

- Antall foretak i 2004
- Avganger i 2004
- Antall foretak i 2005
- Tilganger i 2005
- Omsetning i 2004
- Omsetning i 2005
- Antall foretak felles i 2004 og 2005
- Omsetningen i 2004 for foretak som både var i 2004 og 2005
- Omsetning i 2005 for foretak som både var i 2004 og 2005
- Omsetningene til avgangene i 2004
- Omsetningene til tilgangene i 2005

På tilsvarende vis lister de andre programmene ut andre nøkkelvariable. Ved hjelp av slike lister blir det lettere å avgjøre om store endringer i for eksempel omsetning skyldes en reell vekst i næringen, eller om det bare skyldes næringsom plasseringer.

9.3 Revisjon med utgangspunkt i estimeringsnøkler

Eventuelle feil i oppblåsningsrutinene kan også identifiseres ved makrokontroller.

Kontroller på tabellfil tar utgangspunkt i oppblåste tall. Med disse kontrollene kan vi sjekke hvordan oppblåsningen har fungert. I oppblåsningen kan avvik mellom tilleggskjemaet og NO føre til stor skjevhet i totaltallene hvis ikke avviket er riktig. Det er derfor viktig å ha kontroll over estimeringsnøklerne. Hvis noen oppblåste tall ser mistenkelige ut er det hensiktsmessig å sjekke nøklene for å se om noe kan ha gått galt og korrigere de verdiene som gir opphav til merkelige nøkler. Basis for estimeringsnøklerne er dataene i utvalget. Det er derfor vanlig å prioritere disse i revisjonen fordi dette gir en mer vellykket oppblåsning.

9.4 Nøkkelindikatorer

I siste fase av revisjonsprosessen kjører vi et program som lister ut alle årets og fjorårets nøkkelvariable. Denne listen kopieres inn i et predefinert regneark (har fått kallenavnet ”Jacobs regneark” på seksjonen). Programmet som brukes for utlisting og regnearket finner du på gruppenes områder. Variablene listes ut på 5-siffer NACE -nivå. I arket er det definert kolonner med endringsprosenten så det hele tiden er lett å se endring fra t-1 til t.

Eksempel:

Tabell 7 - Nøkkelindikatorer på Hotell- og restaurantnæringene

	Antall 02	antall03	Endring	oms02	oms 03	endring
55.101	1160	1106	-5 %	13 906 053	14 285 175	3 %
55.102	132	131	-1 %	560 355	545 684	-3 %
55.210	112	111	-1 %	176 234	159 402	-10 %
55.220	705	770	9 %	694 669	763 070	10 %
55.230	396	452	14 %	464 209	579 738	25 %
55.301	5200	5009	-4 %	17 952 518	17 830 326	-1 %
55.302	1093	1064	-3 %	1 613 313	1 626 324	1 %
55.401	317	345	9 %	848 408	903 984	7 %
55.402	51	64	25 %	107 013	147 618	38 %
55.510	357	332	-7 %	2 214 049	2 166 936	-2 %
55.520	660	677	3 %	2 234 634	2 193 780	-2 %

9.5 Godkjenningsmøte

Før publisering av foreløpige og endelige tall gjennomføres et godkjenningsmøte. Deltakere på møtet er strukturkoordinator, de strukturansvarlige og seksjonssjef. Her diskuteres totaltallene slik de vil publiseres. På møtet tar vi utgangspunkt i Jakobs regneark, og gruppene tar også med seg de notater de har gjort på de ulike næringene. På møtene bør en kunne forklare store endringer i næringene. Spesielt bør man ha oversikt over næringsendringer, tilganger (nye foretak) og avganger (foretak som er gått ut av den næringen de tilhørte i fjor).

10. Sluttprodukter

Produksjonsprosessen er kjennetegnet av to viktige tidspunkt. Den første er ferdigstilling og publisering av **foreløpige tall**. Dette finner sted i slutten oktober og omhandler kun variablene antall foretak, omsetning og sysselsetting. Som nevnt tidligere er det fulltelling i disse variablene. Den statistiske enheten er foretaket, og ingen data er levert på bedriftsnivå. Sju måneder seinere, i mai – 17 måneder etter rapporteringsårets slutt, frigis **endelige tall** som inkluderer data på bedriftsnivå samt verdier på alle øvrige variabler. Tidsfristene man forholder seg til er gitt av Eurostat og er 10 måneder etter rapporteringsårets slutt for foreløpige tall, 30. juni, og 18 måneder etter rapporteringsårets slutt

for endelige tall, 31. oktober. Sluttproduktet er representert ved fire ulike delprodukter: Dagens statistikk, tabeller i statistikkbanken, tall til Nasjonalregnskapet og tall til Eurostat.

Variabelspesifikasjoner

De publiserte variablene konstrueres ved å slå sammen poster fra Næringsoppgaven og tilleggskjemaet. Postene som ligger til grunn for variablene finner man i ”Om Statistikken”, som vi publiserer samtidig med DS. Det finnes en link til ”Om Statistikken” fra DS-artikkelen. ”Om Statistikken” vil være tilpasset den aktuelle statistikk mens NO -postene som brukes i beregning av publikasjonsvariablene er de samme for alle statistikker i strukturstatistikken.

10.1 Dagens Statistikk (DS)

Dette er første trinn i leveransen av de ferdigstilte data og er derfor den viktigste tidsfristen. DSen består av en kort artikkel som oppsummerer utviklingen i datamaterialet fra forrige rapporteringsår, noen ganger kommentarer som setter utviklingen i sammenheng med samfunnsutviklingen for øvrig, samt grafiske illustrasjoner og tabeller. Strukturen i DS er lik for foreløpige tall og endelige tall. Publiseringsmedium er SSBs web-side. Artikkelen skrives i et dokument med en standard utforming som finnes på: Fil -> Ny -> Web-publisering -> SSB-Web. Detaljert beskrivelse av gangen i DS publiseringen finner du på intranettet – velg ”Formidling” under ”Faglig” og du vil kunne velge ”DS-publisering”.

Når du har laget:

- ✓ dine to **artikler** (en i ditt hovedmål og en på engelsk),
- ✓ dine to sett av **figurer og grafer** (engelsk og norsk her også),
- ✓ eventuelle **tabeller** som skal være knyttet til artikkelen (i disse er engelsk skrevet i hakeparentes) og
- ✓ dine to **”Om Statistikken”** (Riktig! - engelsk og norsk her også)

er du klar til å legge alt sammen inn på den server som DS redaksjonen ønsker. For øyeblikket er denne kjent som Q-disken. DS-redaksjonen kommer med forslag til korrigeringer av språk og grafiske fremstillinger. Det er viktig for statistikkansvarlig er å vite hvilke sider ved statistikken som bør fremheves og at viktige observasjoner ikke tapes i DS-redaksjonens språkvask.

På byranettet ligger det veiledning og tips i forbindelse med DS-publiseringen:

<http://www.byranettet.ssb.no/Tema/dspublisering>

<http://www.byranettet.ssb.no/Tema/1118917931.15>

10.2 Statistikkbanken (StatBank)

Strukturstatistikken skal legges inn i statistikkbanken. Statistikkbanken fungerer som et offentlig tilgjengelig arkiv med alle årganger av strukturstatistikken tilgjengelig fra 1999. Gangen i opplasting til statistikkbanken er som følger:

- ✓ En **DAT-fil** er laget enten gjennom bruk av et SAS-program eller ved konvertering av en tekstfil. En DAT-fil vil gjennom Notepad se ut som en helt vanlig tekstfil med data som er semikolonseparert. Grunnen til at vi konverterer data til DAT-filer skyldes ganske enkelt at applikasjonen "Statistikkbanken Administrasjon" krever dette.
- ✓ Før vi tar i bruk denne applikasjonen trenger vi imidlertid å overføre DAT-filen(e) til UNIX ved hjelp av programmet "**Filoverføring (Ws_ftp)**".
- ✓ En benytter så "**Statistikkbanken Administrasjon**" for å laste dataen til statistikkbanken.
- ✓ Før endelig godkjenning kan en inspisere de ferdige tabeller gjennom programmet "**PC-Axis**".
- ✓ Tallene må være godkjent i "Statistikkbanken Administrasjon" senest en halv time før den aktuelle DS publiseres (vanligvis kl. 09.30).

All nødvendig informasjon for opplasting av data til statistikkbanken finner du i mappen:

"X:\440\FELLES\Statistikkbanken"

Det finnes også veiledning og tips til publisering i statistikkbanken på byrånettet:

<http://www.byranettet.ssb.no/Tema/Statistikkbanken>

10.3 Nasjonalregnskapet (NR)

Data tilgjengelig ved ferdigstilling av endelige tall brukes som en av flere kilder i utarbeidingen av nasjonalregnskapet. Datamaterialet oversendes seksjon for nasjonalregnskap (NR) så tidlig som mulig og ikke senere enn tidsfristene gitt av Eurostat. Dette utføres av IT-ansvarlige på seksjonen. Det datamateriale som utgjør strukturstatistikken er imidlertid ikke alt som oversendes NR. På spørreskjemaene finner vi også spørsmål som ikke brukes i strukturstatistikken. Et eksempel på dette er spesifisering av kjøp og forbruk av drivstoff i skjema RA-0351-6 (Luftfart). Dette datamaterialet er spesifikt for de ulike gruppene og overføres til NR av de respektive fagansvarlige.

10.4 Eurostat (også OECD)

Herfra kommer strukturstatistikkens mandat. Overlevering av data skjer innen tidsfristene angitt i innledningen og består av følgende filer:

- 1A: Endelige tall, foretak
- 1B: Endelige tall, foretak, inndelt etter sysselsettingsgrupper
- 1C: Endelige tall, bedrifter, regionstall
- 1D: Foreløpige tall, foretak

Tabellene er noe mindre oppfattende i forhold til hva som presenteres i statistikkbanken. Data overført til Eurostat for 2004 kan du finne på ” *X:\440\samfoeko\sbsubstrukt\g2004\Eurostat\data* ”

Dokumentasjon med oversikt over hvilke variabler som skal leveres og på hvilket format de skal leveres finnes på: *q:\dok\samfoeko\program\eurostat\g2004\samferds2004.doc*

10.5 Kvalitetsrapport

En av forpliktelsene overfor Eurostat er å levere en kvalitetsrapport etter fullførelse av undersøkelsen. Dette er nedfelt i SBS Quality Regulation No 58/97. I denne rapporten presenteres informasjon om utvalgstrekking, stratifisering, usikkerhet og andre faktorer som er avgjørende for kvaliteten i undersøkelsen. Det legges spesielt vekt på effektene av frafall, misklassifisering, og utvalgsfeil. Med misklassifisering mener vi at enheter i trektidspunktet klassifiseres i en næring, men ved estimeringstidspunktet befinner seg i en annen næring. Dette bidrar til å redusere kvaliteten i tallene.

Se *X:\440\Struktur\Struktur2004\Kvalitetsrapport* for kvalitetsrapporten som ble sendt i forbindelse med Strukturundersøkelsen 2004.

11. Neste strukturundersøkelse

Forberedelsene til ny strukturundersøkelse begynner vanligvis med klargjøring av spørreskjemaene. Arbeidsmengden tilknyttet dette avhenger i stor grad av hvor mange endringer som skal foretas fra året før. Endringer kan bestå i at helt nye spørsmål skal innføres på bakgrunn av nytt databehov. Det kan også være at en ønsker å endre litt på spørsmålsformuleringer fordi en har sett at mange oppgavegivere misforstår spørsmål. Videre kan det gjøres kosmetiske endringer eller endringer i funksjonaliteten på de elektroniske skjemaene. Arbeidet med skjemaene deles gjerne i to der noen har ansvar for papirskjemaene og andre de elektroniske skjemaene, men her er det viktig å samarbeide om endringene! Ferdige skjemaer må registreres vha dataidentifikatorer i oppgaveregisteret i Brønnøysund. Dette gjøres vanligvis ved å ta utgangspunkt i fjorårets registerutskrift og markere endringer på denne. Registerutskrift for 2005 ligger på:

x:\440\felles\økonomi\struktur\struktur2005\oppgaveregister

11.1 Papirskjema

Det første som skjer er at skjemaansvarlige fra S440 og S460 setter seg ned og diskuterer fellesdelen til skjemaene og de endringer en måtte ønske å gjennomføre. Her tar en gjerne utgangspunkt i fjorårets skjema og gjør endringer. De sender deretter ut e-post til NR og de ulike gruppene der de orienterer om planlagte endringer, samt ber om tilbakemeldinger og ønsker/behov innen en gitt tidsfrist. Det blir videre forfattet et utkast til hvordan de nye skjemaene skal se ut. Det kan være lurt å ta kontakt med Seksjon 810 (Datafangstmetoder), både når det gjelder skjemadesign og for å få innspill på tekst. Tekst må legges inn både på bokmål og nynorsk. Det er en fordel at det er konsistens i språkbruken mellom de ulike skjemaene, derfor må skjemaene og språket kontrolleres. Når utkast til skjemaene er ferdig, sendes de til Formidlingsavdelingen (A700) der en kontaktperson utfører sluttredigering på papirskjemaene og konverterer skjemaene til pdf-format. Et utkast blir tilbakesendt i pdf som skal godkjennes av gruppene og NR. Et tips for denne prosessen er at en gir tilbakemeldinger samlet for alle skjemaene etter å ha kontrollert grundig. Det har vært en tendens til at meldinger, endringer og skjemaer har blitt sendt for mange ganger mellom vår seksjon og formidlingsavdelingen. Når papirskjemaet er endelig og godkjent av seksjonssjef og avdelingsleder, blir de lagt ut på følgende område (eksempel 2005):

X:\440\FELLES\ØKONOMI\Struktur\Struktur2005\Skjema

11.2 Elektronisk skjema (IDUN)

Alle undersøkelser i SSB skal også finnes i en elektronisk versjon på nett (IDUN). Fremgangsmåten her er å følge med på prosessen med utviklingen av papirskjemaet og gjøre endringer på den samme måten for IDUN-skjemaet. Endringer skal sendes til Seksjon 850 (IT-fellestjenester). Endringer sendes ved hjelp av to regneark for hvert skjema. I det ene regnearket spesifiserer en alle datafeltene som skal gjelde i IDUN-skjemaet, mens i det andre regnearket legger en inn teksten i skjemaet. Her er opplegget med Seksjon 850 at det tas utgangspunkt i regnearkene fra fjoråret og legger inn endringer med fargekoder. Regnearkene som bruker ligger på (for 2005):

X:\440\FELLES\ØKONOMI\Struktur\Struktur2005\Idun

Når Seksjon 850 har laget utkast på IDUN-skjemaene blir disse lagt ut for testing på intranettet, adressen her er: <http://iduntest.ssb.no> eller <http://idunutv.ssb.no/> avhengig om det er lagt inn enheter i testingen eller ikke. Brukernavn: frtk440, passord: sennep.

Her tester en skjemaet og gir tilbakemeldinger om endringer. Husk at endringer i selve funksjonaliteten i IDUN tar lang tid å endre, slik at dette må avtales med Seksjon 850 i god tid. Vær oppmerksom på at når det gjelder data om foretakene og for eksempel preprinting i IDUN er det Seksjon 403 som er ansvarlig for koblingen mellom IDUN-skjemaet og ORACLE-databasen.

11.3 Revisjonsapplikasjonen

På samme måte som skjema (papir og elektronisk) er gjennomgått og endret for hver ny årgang er også revisjonsapplikasjonen gjenstand for årlig revisjon. De viktigste endringene omfatter:

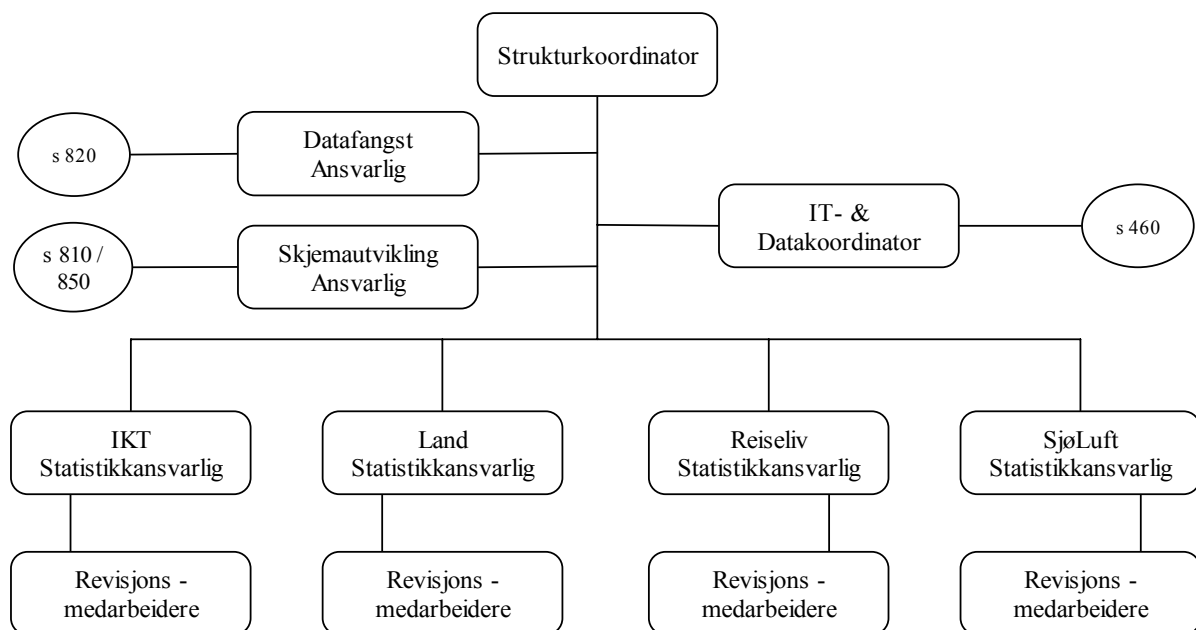
- Etablering av nye datafelt dersom nye spørsmål er introdusert i skjema
- Revisjon og gjennomgang av gamle feilkontroller samt etablering av nye
- Eventuelle nye funksjoner (I 2005 innførte en mulighet for sortering av foretak etter omsetning og sysselsetting)

Arbeidet med endringer i revisjonsapplikasjonen er gjort av medarbeidere på Seksjon 403. Forslag til endringer og gjennomgang av disse skjer på de ulike fagseksjonene mens altså programmeringen av applikasjonen er foretatt av Seksjon 403.

12 Oversikt over oppgaver og arbeidsfordeling

Under følger en kort oversikt over organiseringen og de viktigste rollene innenfor strukturstatistikken på Seksjon 440. En person kan ha ansvar for flere av disse rollene.

Figur 15 - Organisasjonskart med roller i strukturstatistikken

Videre følger en liste over viktige oppgaver, koordineringsansvar og datoer for strukturstatistikken 2005:

Figur 16 - Oppgaver og ansvarsfordeling i strukturstatistikken

Årgang t	Stikkord for arbeidet	Ansvarlig for Koordinering	Startdato	Sluttdato
Tidsplan	Utarbeide tidsplan	Strukturkoordinator	01.09. t	31.9. t
Kontakt med 820/850	Ajourføre notat om arbeidsdeling s440-820/850	Koordinator - Datafangst	01.11. t	01.04. t + 1
	Oppdateringsmøte med 820, presentere arbeidsnotat			
	Koordinering med s460			
Trekking av utvalg	Populasjon	Strukturkoordinator & IT/Datakoordinator	15.02 t+1	15.03. t + 1
	Trekkeprogram			
	Kontroll av Utvalg			
	Lasting til delregister			
Skjemautforming, rettleiding	Kontakt med s820	Koordinator - Skjemautvikling	01.09. t	20.02. t + 1
	Manus små og store skjema			
	Kontakt med NR			
	Koordinering med s460			
	Kontakt med s820 og s850			
Skjemautforming Idun	Korrektur	Koordinator - Skjemautvikling	12.09. t	15.04. t + 1
	Oppdatere oppgaveregisteret			
	Utvikling av web skjema			
	Utvikling av kontroller til webskjema			
	Bruker veiledning			
Vaktliste	Kontakt mot S850/S403	Koordinator - Skjemautvikling	12.09. t	15.04. t + 1
	Testing			
	Utvikling av web skjema			
Skjemautforming Idun	Utvikling av kontroller til webskjema	Koordinator - Skjemautvikling	12.09. t	15.04. t + 1
Vaktliste	Telefonvaktliste ved utsending		Ved behov	
Skjemautsending	Utsending	Koordinator datafangst	-	20.04. t + 1
Fil til SI	Manuell kontroll		Ved behov	
Revisjonsapplikasjon	Spesifisering av kontroller til s403	Strukturkoordinator	15.03. t + 1	15.06. t + 1
	Vedlikehold av revisjonsinstruks			
	Kontroll av applikasjon			
	Koordinering med s460			
NO-Basen	Spesifisering av endringer i NO og vedlegg	Strukturkoordinator	01.01. t + 1	31.05. t + 1
	Koordinering mot s420			
IDUN	Utvikling	Koordinator - Skjemautvikling	-	Løpende
	Oppfølging			
	Innlasting av data			
Oppblåsing	Koordinering av endringsforslag til Ove/Bente	Strukturkoordinator	-	Løpende
Revisjon av små skjema/Utenfor utvalget	Revidere	Stat. Ansvarlig	01.09. t + 1	01.03. t + 2
Revisjon av store skjema	Revidere	Stat. Ansvarlig	01.07. t + 1	01.03. t + 2
Publisering av foreløpige tall	DS	Stat. Ansvarlig	-	31.10. t + 1
	Tall til Eurostat	Strukturkoordinator	-	31.10. t + 1
	Statistikkbanken	Strukturkoordinator	-	31.10. t + 1
Publisering endelige tall	DS	Stat. Ansvarlig	-	30.04. t + 2
	Tall til Eurostat	Strukturkoordinator	-	30.04. t + 2
	Statistikkbanken	Strukturkoordinator	-	30.04. t + 2
	Oppdatere dokumentasjonsnotat	Strukturkoordinator & IT/Datakoordinator	-	30.06. t + 2
Kvalitetsrapport	Kvalitetsrapport til Eurostat	Strukturkoordinator	-	31.12. t + 2
Fil til NR	Fil til NR iht. spesifikasjone	IT/Datakoordinator	-	30.04. t + 2
Tilbakeføring BoF	Tilbakeføring av data til BoF	IT/Datakoordinator	-	01.06. t + 2
Kvalitetsprosjekt	Måle effekt av revisjon og utarbeide forslag til forenkling/forbedring av revisjon	Strukturkoordinator	-	-
Metode populasjon	Kontakt med s120	Strukturkoordinator	-	Ved behov

13. Oppsummering

Dette innføringsnotatet er skrevet med tanke på nye medarbeidere innen strukturstatistikk. Det har blitt lagt vekt på å forklare produksjonsprosessen, sentrale begreper og arbeidsmetoder. Vi har prøvd å gi en grunnleggende forståelse for alle komponenter i produksjon av statistikken, men har også gått mer detaljert inn på områder vi mener er spesielt viktige.

Selv om notatet kan gi en god innføring er det viktig å være klar over at strukturstatistikken er omfattende og at en full forståelse for produksjon krever lengre tids arbeid. Det tar tid før bitene faller på plass og man kan ikke forvente å ha full oversikt før man har vært i gjennom hele produksjonsprosessen.

14. Begrepsforklaringer

1000-feil:	Oppgavegiver har oppgitt en sum fullt ut selv om vi har bedt om sum i tusen kroner.
A	
AA-registeret	Arbeidstager- og arbeidsgiverregisteret.
Altinn:	Internettportal for levering av elektroniske skjema.
ANS	Ansvarlig Selskap.
ARENA	Aetats databehandlingssystem. Se også SOFA.
Avganger	Samlebegrep for enheter som har falt ut fra en næring siden forrige år. De kan ha opphørt eller være et resultat av NACE -endringer. Se også "tilganger".
Avvikere	Ekstremverdier i datagrunnlaget som vi ikke ønsker at skal påvirke andre tall i oppblåsningen.
B	
Bedrift	En lokal avgrenset enhet som hovedsakelig driver virksomhet innen en bestemt næringsgruppe
Bedriftfordelingen	Fordeling av foretakstall på tilhørende bedrifter. Eget spørsmål på strukturundersøkelsen, store skjema.
BoF:	Bedrifts- og Foretaksregisteret. SSBs utvidede versjon av enhetsregisteret i Brønnøysund. Danner grunnlaget for populasjonen i strukturstatistikken. Administreres av S410 Bedriftsregisteret
C	
CPA	Classification of Products by Acticity. Produktfordeling innen næring, vi sender et CPA-skjema til noen næringer.
D	
Dekningsgrad	Med dekningsgrad i forbindelse med utvalget mener man hvor stor del av en variabel som blir dekket av enhetene i utvalget. Eks: Hvis dekningsgraden for omsetning i en næring er 75 % betyr dette at enhetene i utvalget står 75 % av omsetningen totalt i næringen.
Delregister:	Delregister er en del av BoF. Brukes for å ha oversikt over hvilke enheter som har fått tilsendt ulike skjema. Her registreres innkvittering som danner grunnlag for utsending av purring og tvangsmulkt.
Delregisternummer:	Identifikator for et delregister. Hvert skjema har et delregister og et delregisternummer.
DS	Dagens Statistikk. Minipublikasjon som legges ut på www.ssb.no
E	
Endelige tall	Tall på alle variabler i strukturstatistikken på foretaks- og bedriftsnivå som publiseres ca 17 måneder etter utløpet av statistikkåret.
Eiere	Eiere omfatter eiere av enkeltmannsfirma eller ansvarlig selskap med næringsinntekt større enn 100 000, familiemedlemmer uten fast lønn som daglig arbeider i foretaket og lignende.
ER	Enhetsregister.
Estimeringsnøkkel	Nøkkel for estimering av verdier Utenfor Utvalget. Eksempel (prinsipp): Hvis det for et stratum i utvalget er slik at en variabel er 10 % høyere i TS-kilden enn NO-kilden: Multipliser stratumets NO-verdier med 1,1 for variabelen.
Eurostat	Det statistiske sentralbyrå i EU med oppgave å samordne statistikk fra alle EU-land.

F

Feilkontroll	Predefinert feilmelding som kommer opp i revisjonsapplikasjonen når gitt kriterier inntreffer.
Femsiffer-nivå Foreløpige tall	Laveste nivå i NACE -hierarkiet. Eks: 55.301 Drift av restauranter og kafeer. Tall på variablene omsetning og sysselsetting på foretaksnivå som publiseres i oktober etter statistikkåret.
Foretak	Foretak er en juridisk enhet. Eksempel på foretak er aksjeselskap, enkeltmannsforetak, ansvarlig selskap, osv.

G

GAB: Grunneiendoms-, Adresse og Bygningsregister

H

Hjelpeforetak Foretak som er juridisk atskilt fra et produksjonsforetak men som yter service kun til dette. På grunn av dette forhold vil hjelpeforetaket få samme næringskode som produksjonsforetaket selv om aktiviteten innen hjelpeforetaket tilsier en annen næringskode.

I

IDUN ”Informasjons- og datautveksling med næringslivet”. Web- applikasjon hvor foretak kan levere inn skjema elektronisk.

Innkvittring Når et foretak har levert et skjema blir de innkvittert i delregisteret, dvs. vi har registrert at de har sendt oss skjemaet.

J

Juksebedrift For foretak som ikke vi har registrert noen bedrifter på blir det lagt en juksebedrift slik at det er konsistens mellom bedrifts- og foretakstall.

Juridisk enhet Enhet slik den er registrert i det offisielle foretaksregisteret.

K

Konsernbasen Del av BOF der knytninger mellom enheter i et konsern er registrert.

Korreksjonsfaktor Se ”estimeringsnøkkel”.

KOSTRA: KommuneStatRapportering. Et system hvor kommuner og fylker rapporterer data

L

Lite skjema Skjema som sendes ut til enheter i populasjonen der vi ikke tror vi får inn omsetning fra noen annen kilde.

LTO Lønns- og trekkoppgaveregisteret.

M

Makrorevisjon: Revisjonsmetode der enhetene vurderes i forhold til hele populasjonen.

Mikrorevisjon: Revisjonsmetode der enhetene blir kontrollert for seg selv, ofte felt for felt.

Momsomsetning Omsetningskilde ”M”. Omsetningen er hentet fra momsrapportering til fylkesskattekontorene, vi får det gjennom SKD. Vær obs på at omsetningsdefinisjonen her ikke er identisk med vår definisjon.

Momssvake næringer: I noen næringer er det problematisk å bruke moms som omsetningskilde da de mer eller mindre er fritatt for moms og rapporterer ikke momsomsetning.

N

NACE : Standard for næringsgruppering. <http://www.ssb.no/NACE/>

NACE -endring Enheter kan skifte næring. Endringen skal registreres i BOF. Den NACE som enheten har hatt lengst i et strukturår skal gjelde for hele året.

Netto-brutto-problem I noen næringer der aktørene formidler tjenester og produkter fører de omsetningen netto, dvs. de fører kun provisjonsinntektene. I

	strukturstatistikken ønsker vi hele omsetningen, alt som er innbetalt. Dette kaller vi her brutto.
NO:	Næringsoppgave. Hovedkilden til regnskapstall i strukturstatistikken.
NOS:	Norges Offisielle Statistikk
NR	Nasjonalregnskapet, seksjon 210
O	
Om Statistikken	Fyldig beskrivelse av metoder, definisjoner og kilder for strukturstatistikken som publiseres sammen med DS.
Omsetningskilde	Kode for hvilken kilde som brukes for omsetningstall til en enhet. Eks: N = Næringsoppgaven.
Oppblåsing	Estimering og beregning av variabler.
ORACLE	Databasesystemet. Alle revisjonsapplikasjoner er basert på ORACLE.
P	
Populasjonsforvaltning	En del av strukturarbeidet der man oppdaterer BOF med de endringer man finner i populasjonen.
Produksjonsfil	Se Tabellfil
Produktfordeling	Strukturundersøkelsen kan brukes til å dele aktiviteter i en næring inn i ulike produktgrupper, dette kalles produktfordeling.
Purring	Brev til oppgavegivere som ikke har levert skjema der vi etterlyser skjemaet og minner om tvangsmulkt hvis de ikke leverer.
R	
RA-nummer	Alle skjemaer i SSB har en identifikator som starter med RA og etterfølges av et unikt nummer.
RTV	Rikstrygdeverket. Administrer arbeidstagerregisteret
RiB	Regnskapsregisteret i Brønnøysund
S	
SA:	Statistiske Analyser. Publikasjon i SSB. Hovedsakelig deskriptiv statistikk
SAS	Statistical Analysis Systems. Både en applikasjon og et programmeringsspråk. Brukes for å hente ut og analysere informasjon fra eksisterende datasett.
Situasjonsuttak	Populasjonen hentes fra BOF og lagres på en fil.
SKD	Skattedirektoratet
SLN	System for Ligning av Næringsdrivende – elektronisk rapporteringssystem fra skatteetaten.
SN	Standard for Næringsgruppering.
SOFA	Søk Og Finn Arbeid – register over arbeidssøkere fra Aetat, erstattet av ARENA som er Aetats nye databehandlingssystem.
STABAS	Standard-database: Sentralt register for standarder i bruk ved SSB. Et eksempel på en mye brukt standard i strukturstatistikken er Standard for næringsgruppering (SN2002) også omtalt som næringsklassifiseringen (eller NACE). Standardene som brukes er enten utarbeidet og vedlikeholdt av SSB alene eller standarder som forankret, utarbeidet og vedlikeholdt av organisasjoner utenfor SSB.
Statistikkloven	Statistikkloven av 16. juni 1989 nr 54 beskriver SSBs virkeområde og oppbygging. Denne beskriver blant annet den lovpålagte oppgaveplikt som benyttes i innsamling av data.
Store skjema	Spørreskjema som sendes til alle i utvalget i strukturundersøkelsen
Store skjema-applikasjon	Applikasjonen der vi reviderer de store skjemaene
Stratifisering	Metode for at oppblåsning og estimering av tall skal effektiviseres. Populasjonen deles inn i grupper (stratum) ut i fra sysselsettingsstørrelse i strukturstatistikken.

SQL	Structured Query Language. Et programmeringsspråk for spørringer mot databaser.
Sysselsetting	Sysselsetting = ansatte + eiere.
Sysselsettingsmerke	Kode på hvilken kilde som er brukt for sysselsettingstallet til en enhet. Eks: A = Sysselsettingsregister.
T	
Tilganger	Samlebegrep for enheter som er nye i en næring siden forrige år. Kan være helt nyregistrerte enheter eller et resultat av NACE -endring. Se også "avganger".
TS	Tilleggs skjema. Hoveskjemaet vi sender ut i strukturundersøkelsen. Kalles også store skjema.
Tabellfil	Betegnelse på fil som inneholder all foretak (eller bedrifter) med tilhørende fulltalte og estimerte variabler. Også referert til som produksjonsfil.
U	
Utvalgsvasking	Manuell endring av utvalg etter maskinell utvalgstreking er foretatt.
UU	Utenfor Utvalget. Den delen av populasjonen som ikke mottar stort skjema. Begrepet kan være misvisende. Bedrifter i UU inkluderes også i strukturstatistikken.
UU-applikasjonen	Applikasjonen hvor vi reviderer enhetene Utenfor Utvalget
V	
VARDOK	Variabeldokumentasjon: Database med definisjon av statistikkvariabler brukt ved SSB. Databasen er ment å sikre ensartet og konsistent bruk av variabler innad i SSB.
W	
Ws_ftp	Filoverføringsprogram. Brukes for eksempel når man legger inn tall i statistikkbanken.
X	
X-beregninger	Beregning av sysselsetting for enheter der vi ikke har tall på sysselsetting fra noen annen kilde (sysselsettingsmerke X).
Å	
Årsregnskap	Årlig beretning som alle AS- selskaper plikter å levere til Brønnøysund. Brukes mye for å kontrollere regnskapstallene i strukturundersøkelsen.

15. Vedlegg

Vedlegg 1 Registerenhetstyper.

Kode	Registerenhetstype
01	Enbedriftsforetak
02	Flerbedriftsforetak
03	Foretak med kun spesialenheter
04	Hjelpeforetak
05	Foretak med kun AAFY
06	Har aldri hatt bedrift
07	Skal ikke ha bedrift
08	Siste bedrifter solgt
09	Siste bedrifter slettet
10	Nye foretak (skyggesak)
11	Holdingselskap i konsern
12	Virksomhet i utlandet
13	Bortsatt produksjon

Statuskoder

Status	Statuskode
Ikke slettet (aktiv)	B
Slettet som dublett	D
Slettet for sammenslåing (fusjon)	F
Slettet (opphørt)	S

Koder for Organisasjonsformer

Organisasjonsform	Beskrivelse
AS	Aksjeselskap
ASA	Allment aksjeselskap
ENK	Enkelpersonforetak
ANS	Ansvarlig selskap
DA	Selskap med delt ansvar
STI	Stiftelse
FLI	Forening/lag/innretning
BRL	Borettslag
ORGL	Organisasjonsledd
NUF	Norskregistrert utenlandsk foretak

Sektorkoder

Sektorkode	Beskrivelse
610	Statens forretningsdrift
630	Statlig eide foretak, inkl. 635 Statsforetak (SF)
660	Kommunal forretningsdrift
680	Selvstendige kommuneforetak
710	Private foretak med begrenset ansvar (aksjeselskaper mv.)
717	Private foretak med begrenset ansvar (aksjeselskaper mv.), utenlandskeid
740	Private, ikke-forretningsmessige produsentorienterte institusjoner
760	Personlige foretak mv.
770	Private, ikke-forretningsmessige konsumentorienterte institusjoner (ideelle organisasjoner)
790	Personlig næringsdrivende

Koder for kildehenvisning

Merke for omsetning	Kilde
Omsetning fra næringsoppgave	N
Omsetning fra lite skjema	L
Omsetning fra Momsregisteret	M
Omsetning fra næringsoppgave og har TS	S
Omsetning fra Regnskapsregisteret i Brønnøysund (RiB)	R
Manuelle opprettinger	V
Fremmede bedrifter	F
Omsetning kopiert fra t-1	K
Omsetning fra terminstatistikk for fremmede bedrifter	T
Fremmede bedrifter som ikke har omsetningsmerk	P
Fellesregistrerte, omsetning fra terminstatistikk	I

Merke for sysselsetting	Syssmerke
Sysselsetting lagt inn manuelt gjennom revisjon <i>(kan være gjort på forskjellig vis, eksempelvis ved at sysselsetting blir hentet fra andre kilder f.eks. årsrapport, mens fordelingen i flerbedriftsforetak gjerne hentes fra meldte sysselsatte på bedrifter i BoF eller ut fra fordelingen forrige år)</i>	V
Sysselsetting hentet fra registre (beregning s260)	A
Sysselsetting justert maskinelt etter revisjon	M
Kopiert fra forrige år	K
Beregnet ansatte og eiere	X

Vedlegg 2 Populasjoner og utvalg i næringene på S440

Populasjon og Utvalg i Strukturstatistikken 2005. Foretak

	Populasjon 2005			Utvalg 2005			Dekningsgrad 2005		
	Antall	Oms	Syss.	Antall	Oms	Syss.	Antall	Oms	Syss.
440 i alt	47 675	390 090 629	267 873	6 445	328 183 836	188 040	13,5 %	84,1 %	70,2 %
55.101	1 050	13 187 840	20 457	271	10 062 740	15 176	25,8 %	76,3 %	74,2 %
55.102	132	468 920	796	29	299 533	453	22,0 %	63,9 %	56,9 %
55.210	96	140 802	236	20	78 188	141	20,8 %	55,5 %	59,7 %
55.220	720	705 451	1 031	75	226 013	273	10,4 %	32,0 %	26,5 %
55.230	490	540 291	823	51	241 784	330	10,4 %	44,8 %	40,1 %
55.301	4 635	15 977 527	36 671	739	7 614 936	17 070	15,9 %	47,7 %	46,5 %
55.302	992	1 356 901	3 521	116	402 864	1 001	11,7 %	29,7 %	28,4 %
55.401	352	765 223	2 183	58	376 827	982	16,5 %	49,2 %	45,0 %
55.402	76	132 092	336	25	116 481	276	32,9 %	88,2 %	82,1 %
55.510	326	1 833 835	2 812	47	1 618 278	2 306	14,4 %	88,2 %	82,0 %
55.520	736	2 033 592	3 070	79	1 319 660	1 833	10,7 %	64,9 %	59,7 %
63.301	413	18 104 535	3 487	123	16 029 050	2 914	29,8 %	88,5 %	83,6 %
63.302	128	299 529	393	34	198 537	237	26,6 %	66,3 %	60,3 %
63.303	378	4 897 161	1 302	111	4 081 127	1 012	29,4 %	83,3 %	77,7 %
63.304	206	54 940	156	44	48 026	131	21,4 %	87,4 %	84,0 %
63.305	206	417 994	198	47	382 961	146	22,8 %	91,6 %	73,7 %
63.309	107	27 001	41	27	22 703	25	25,2 %	84,1 %	61,0 %
Reiseliv	11 043	60 943 634	77 513	1 896	43 119 708	44 306	17,2 %	70,8 %	57,2 %
60.100	11	3 365 332	3 934	11	3 365 332	3 934	100,0 %	100,0 %	100,0 %
60.211	202	6 957 335	13 851	81	6 837 559	13 602	40,1 %	98,3 %	98,2 %
60.212	4	1 198 817	1 607	4	1 198 817	1 607	100,0 %	100,0 %	100,0 %
60.213	10	38 387	45	10	38 387	45	100,0 %	100,0 %	100,0 %
60.220	5 861	5 766 688	13 759	617	1 394 459	3 000	10,5 %	24,2 %	21,8 %
60.230	392	953 541	1 428	48	545 229	740	12,2 %	57,2 %	51,8 %
60.240	9 711	26 937 325	24 909	706	9 654 431	7 267	7,3 %	35,8 %	29,2 %
63.110	78	501 254	667	32	456 222	597	41,0 %	91,0 %	89,5 %
63.120	125	1 637 218	1 064	35	1 433 185	950	28,0 %	87,5 %	89,3 %
63.211	298	5 065 509	2 025	96	3 709 699	1 548	32,2 %	73,2 %	76,4 %
63.212	99	1 107 566	681	35	1 046 768	651	35,4 %	94,5 %	95,6 %
63.213	53	3 653 154	226	24	3 263 335	212	45,3 %	89,3 %	93,8 %
63.219	24	1 629 529	333	16	1 628 995	332	66,7 %	100,0 %	99,7 %
63.401	400	18 140 542	6 865	137	16 219 672	6 312	34,3 %	89,4 %	91,9 %
63.409	75	2 829 280	647	25	2 808 684	589	33,3 %	99,3 %	91,0 %
71.100	371	1 755 969	965	54	1 241 103	691	14,6 %	70,7 %	71,6 %
71.210	192	666 906	322	29	494 826	203	15,1 %	74,2 %	63,0 %
Vei	17 906	82 204 352	73 328	1 960	55 336 703	42 280	10,9 %	67,3 %	57,7 %
61.101	1 035	88 556 824	9 126	540	87 240 216	9 086	52,2 %	98,5 %	99,6 %
61.103	211	1 972 060	1 069	124	1 729 369	1 051	58,8 %	87,7 %	98,3 %
61.104	139	4 533 277	6 406	76	4 478 706	6 387	54,7 %	98,8 %	99,7 %
61.106	180	8 974 010	4 428	119	8 888 168	4 425	66,1 %	99,0 %	99,9 %
61.109	292	421 163	457	107	339 805	410	36,6 %	80,7 %	89,7 %
61.200	24	20 860	41	16	20 596	40	66,7 %	98,7 %	97,6 %
62.100	14	12 755 561	13 648	14	12 755 561	13 648	100,0 %	100,0 %	100,0 %
62.200	76	2 243 201	828	53	2 240 622	828	69,7 %	99,9 %	100,0 %
63.221	106	126 262	82	29	100 648	47	27,4 %	79,7 %	57,3 %
63.223	82	72 591	57	30	63 989	40	36,6 %	88,2 %	70,2 %
63.224	11	1 024 192	631	11	1 024 192	631	100,0 %	100,0 %	100,0 %
63.229	116	809 270	1 057	45	758 660	984	38,8 %	93,7 %	93,1 %
63.230	47	5 521 930	3 558	25	5 509 208	3 537	53,2 %	99,8 %	99,4 %
63.402	342	3 009 887	1 261	81	2 297 029	872	23,7 %	76,3 %	69,2 %
63.403	12	89 889	27	12	89 889	27	100,0 %	100,0 %	100,0 %
71.220	134	525 675	48	22	461 398	18	16,4 %	87,8 %	37,5 %
71.230	47	494 358	21	22	474 180	17	46,8 %	95,9 %	81,0 %
Sjøluft	2 868	131 151 010	42 745	1 326	128 472 236	42 048	46,2 %	98,0 %	98,4 %

fortsetter neste side ...

... fortsettelse fra forrige side

64.110	7	12 647 828	19 575	7	12 647 828	19 575	100,0 %	100,0 %	100,0 %
64.120	1 037	1 258 835	4 418	80	889 648	3 684	7,7 %	70,7 %	83,4 %
64.210	36	20 453 951	4 419	19	20 451 830	4 414	52,8 %	100,0 %	99,9 %
64.220	32	17 569 120	2 014	20	17 569 120	2 014	62,5 %	100,0 %	100,0 %
64.230	97	1 734 386	805	20	1 642 992	706	20,6 %	94,7 %	87,7 %
64.240	528	10 722 035	2 857	54	9 069 006	2 121	10,2 %	84,6 %	74,2 %
72.100	128	650 994	368	21	592 297	269	16,4 %	91,0 %	73,1 %
72.210*	862	6 983 777	5 167	85	4 536 778	2 929	9,9 %	65,0 %	56,7 %
72.220	8 819	22 941 883	19 723	448	15 159 095	11 408	5,1 %	66,1 %	57,8 %
72.300	174	6 790 334	3 598	24	6 531 051	3 337	13,8 %	96,2 %	92,7 %
72.400	850	2 146 829	1 968	52	1 341 897	1 078	6,1 %	62,5 %	54,8 %
72.500	344	616 301	719	28	532 751	576	8,1 %	86,4 %	80,1 %
72.600	33	53 351	48	21	52 287	45	63,6 %	98,0 %	93,8 %
92.110	1 520	1 614 791	1 176	168	1 036 049	473	11,1 %	64,2 %	40,2 %
92.120	24	979 657	134	16	979 107	132	66,7 %	99,9 %	98,5 %
92.130	50	775 991	783	20	745 210	744	40,0 %	96,0 %	95,0 %
92.200	303	7 042 367	5 741	71	6 810 842	5 446	23,4 %	96,7 %	94,9 %
92.400	1 014	809 203	774	109	667 401	455	10,7 %	82,5 %	58,8 %
IKT	15 858	115 791 633	74 287	1 263	101 255 189	59 406	8,0 %	87,4 %	80,0 %

Vedlegg 3 Instruks til "kjøring" av avvikere

- Programmene ligger under "X:\400\Strukturstatistikk\IT-kjøringer\G2005"
- Alle programmene 1-5 skal kjøres for hver gruppe.
- Program 1: Bytte ut tall fra 1-4 for de ulike gruppene
- For hver gruppe må program 3 og 4 endres fordi fh1 og fh5 skal kjøres hver for seg.
- I fh5 skal WHERE investbort NE '1'; være med (program 3)
- I fh1 skal **ikke** WHERE investbort NE '1'; være med (program 3)
- Så er det bare å kjøre program 5 og sjekke loggen, antall avvikere skal være 50 +/- 20.

Vedlegg 4 Eksempel på SAS-program til makrorevisjon

PROGRAM : Handelsvarer i 2003 og 2004
MERKNAD : Programmet lister ut tabell over foretak med store
 endringer i handelsvarer fra 2003-2004.

- (1) **DATA** ikt2003 ;
 SET prod03.foretak_store_ferdige;
 aar=**2003**;
 NACE 2=SUBSTR(NACE ,**1,2**);
 NACE 3=SUBSTR(NACE ,**1,4**);
 NACE 4=SUBSTR(NACE ,**1,5**);
 salgsint2003=salgsint;

 keep org_nr NACE NACE 2 NACE 3 NACE 4 salgsint2003 navn aar;
 run;
 - (2) **DATA** ikt2004 ;
 SET prod04.foretak_store_ferdige;
 aar=**2004**;
 NACE 2=SUBSTR(NACE ,**1,2**);
 NACE 3=SUBSTR(NACE ,**1,4**);
 NACE 4=SUBSTR(NACE ,**1,5**);
 keep org_nr NACE NACE 2 NACE 3 NACE 4 salgsint navn aar;
 run;
 - (3) **DATA** felles avgang tilgang;
 merge ikt2003 (in=a)
 ikt2004 (in=b);
 by org_nr;
 if salgsint2004=' ' then salgsint2003=**1**;
 if salgsint=' ' then salgsint=**1**;
 endringSalgsint=sum(salgsint/salgsint2003);
 if a and b then output felles;
 if a and not b then output avgang;
 if b and not a then output tilgang;
 run;
 - (4) **PROC PRINT** data=felles;
 where NACE in('64.230') /*Lim inn egne NACE r*/
 and EndringSalgsint>**1.5** and salgsint>**100**;
 var org_nr NACE 4 salgsint salgsint2003 EndringSalgsint navn;

 Title 'Omsetning fra handelsvarer 2003-2004, endring større enn 50 % og hvor oms større enn
 100 000.';
 run;
-